Muhterem Anneler
Uzun seneler nefis çaylarını içtiğiniz
ALBAYRAK MÜESSESESİ
Yavrularınıza en son usullerle elde edilen
ALBAYRAK PİRİNÇ ve HUBUBAT UNLARI sunmaktadır.
30 senelik ALBAYRAK markası daima emniyet ve nefasetin damgasıdır.
Bakkallarınızdan isteyiniz.
Deposu Tahmis sokak 74 — İstanbul

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı: 7520

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Çarşamba 25 Temmuz 1945

İç nakliyecilikte, dünya nakliyeciliğinde, gümrük işlerinde
ANTALYA
UMUMİ NAKLİYAT T. A. Ş.
Büyük teşkilâtile
EMNİYET — SÜRAT
UCUZLUK, KOLAYLIK
SEMBOLÜDÜR
Tel: 24020 Telg.: ANTANBAR

Churchill ve Eden bugün Londraya dönüyorlar

Trumanla Stalin'in Berlinden ayrılmıyacakları anlaşıldı

Konferanstaki Amerikan heyetinin bir kısmı hareket etti, bir kısmı da hazırlık görüyor, bunun sebebi anlaşılamadı

Seçim neticelerini öğrenmek üzere bugün Potsdam'dan Londraya dönecekleri anlaşılan
Churchill — Attlee

Potsdam 24 (O.W.I.) — Resmî bir İngiliz haberi, Mr. Churchill, Mr. Eden ve Attlee'nin, perşembe günü Büyük Britanyada yapılan umumi seçimlerin neticeleri ilân edileceği zaman hazır bulunmak üzere yarın muvakkat bir zaman için Londraya döneceklerini bildirmektedir.

Haberde ilâve edildiğine göre, 3 başlıca İngiliz delegesinin seçimler münasebetile yarın Londraya dönmelerinden dolayı Berlin konferansının sona ermesi bahis mevzuu değildir. İngiliz Kurmay Başkanları ve diğer İngiliz delegelerinin çoğu Potsdam'dan ayrılmıyacaklardır. Mr. Churchill, Mr. Eden ve Mr. Attlee cuma günü Potsdam'a döneceklerdir.

Berlin 24 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre, üç büyükler, Churchill, Eden ve Atlee'nin seçim neticelerini öğrenmek üzere Londraya dönmelerinden evvelki son toplantılarını bugün yapmışlardır.

Truman ve Stalin Potsdam'dan ayrılmıyacaklar

Potsdam 24 (U.P.) — Öğrenildiğine göre Mr. Churchill, Mr. Eden ve Mr. Attlee Londraya gittikleri zaman Başkan Truman ve Mareşal Stalin Potsdam'da kalacaklardır. İngiliz başlıca delegelerinin gaybubeti esnasında konferans çalışmalarına daha küçük bir mikyasta devam edilmesi beklenilmektedir.

— Arkası sahife 3, Sü. 3 de —

Üçler ve dünya

Üç büyük devlet şefi arasındaki Berlin toplantısı, nelerin konuşulmakta olduğu, hangi kararlara varılacağı, hattâ konferansın ne zaman sona ereceği kesin olarak bilinmeden kalın bir esrar perdesi altında devam ediyor. Son günlerde bütün dünyanın Potsdam'a çevrili dikkat ve ilgisi, sızan haberlerin kıtlığı, vuzuhsuzluğu, birbirini tutmazlığı yüzünden göze batar bir endişe ile gölgelenmiş bulunuyor.

Gerçi bundan önceki Üçler toplantılarının konuşmaları da açık olarak ceryan etmemişti. Fakat o zamanlar, henüz yenilmemiş ve kuvvetli bulunan düşmanın işine yarayacak haberlerin sızmasını önleme gayreti, sıkı gizliliği haklı gösteren bir sebebdi. Bugün Üçler, Avrupada harbin sona ermesi sebebile, tamamen değişmiş şartlar altında toplanmış bulunuyorlar. Onların dünyanın mukadderatını tayinde büyük tesiri görülecek olan kararlarını, ilgililerin bir an önce öğrenmek istemelerinden daha tabiî bir şey olamaz. Bundan başka gizlilik, geniş halk kütlelerinde her zaman kendilerinden saklı tutulmak istenen şeyler bulunduğu vehmini uyandırır. Amerikan basınında «Potsdam kararlarının» karşı gösterilen şiddetli tepki, bu düşünceden kaynak almaktadır.

Bilindiği üzere Amerikada kuvvetli bir cereyan, zorbalığı, gizli diplomasiyi, siyasî münasebetlerde şüphe ve korkuyu önleyen demokratik bir kontrol vasıtası olarak milletler arasında kayıdsız, şartsız haberleşme hürriyetini tesis davasındadır. Bu esasın San Francisco'da kaideleşerek bütün dünyada gerçekleşmesi beklenirken, Üçler toplantısındaki sıkı gizliliğin pek hayırlı bir başlangıç olarak görülmemesi, hiç de yersiz bir hareket sayılamaz.

Potsdam konferansı hakkında asıl kaygu uyandıran cihet, Üçlerin günlük işlerle uğraşıp esaslı meselelerin hallini teferruatı konferanslara bırakmak niyetinde olduklarına dair sızan haberlerdir. Eğer bu doğru çıkarsa, Üçler arasındaki görüş ayrılıklarının, esaslı meseleler üzerinde kesin ve uzun vadeli bir anlaşmaya imkân bırakmadığına hükmetmek gerekir.

Üçlerin asıl hedefi, harbde olduğu gibi sulhta da Müttefikler arasında devamlı bir işbirliğini sağlayacak, ve dünya barışının temellerini teşkil edecek prensipler üzerinde hakiki ve ciddi bir anlaşma olmak lâzım gelir. Bu maksadın esas şartı; bütün çapraşık, dürüstlü siyasî işlerin, parçalanmadan ve geciktirilmeden bir bütün halinde sözlerden geçirilmesi; gerekli karar ve tedbirlerin alınmasıdır. Yeni konferanslara havale, anlaşmazlıkları uzatmaktan, daha çetin müşküllerin doğmasına göz yummaktan başka bir işe yaramaz. Milletlerin hür ve mesud bir surette gelisip yaşamalarını sağlayacak bir barış düzeninin mümkün olduğu kadar çabuk kurulamaması, ihtilât ihtimallerini arttırmaktan gayri bir neticeye veremez. Başta kendi milletleri olmak üzere bütün dünya, bu hakikatleri pek iyi bilen Üçlerden iyi niyetlerin mahsulü olan samimi ve kesin kararlar bekliyor.

Dürüstlü siyasî davaların sürüncemede kalmasından fayda umanlar, ancak bu karışık suda balık avlama maksadını güden veya ele geçirdikleri haksız kazançları korumak istiyen kara ve karanlık kuvvetler olabilir. Avrupada haklı bir barış düzeninin kurulması,

Prof. Dr. Yavuz ABADAN

— Arkası Sa. 3. Sü. 4 te —

YARIN
BİZİM DENİZ!..
CEMAL NADİR'in
büyük renkli
karikatürü

Japon adalarına en büyük hava akını

Yüzlerce asker taşıt gemisi yolda bulunuyor, Avrupa harb sahasından gelen ilk kuvvetler Manillâya vardılar

Guam 24 (O.W.I.) — Amiral Nimitz umumi karargâhından bildirildiğine göre, bugün şafak sökerken Japonya'ya Pasifik harbinde şimdiye kadar görülen hava akınlarının en büyüğü yapılmıştır. Üçüncü Amerikan donanmasına mensub uçak gemilerinden havalanan 1000 tayyare ve Mariyan adalarından hareket eden 600 den fazla tistün uçarkale Japonyaya tonlarca bomba atmışlardır.

Uçarkaleler Nagoya ve Osaka'ya taarruz etmişlerdir.

İşçi ekipleri sabahleyin fabrikalardan çıktığı sırada orta yükseklikten buralara dört bin ton ağır çapta tahrib bombası atılmıştır. Takriben bir aydanberi üstün uçarkaleler ilk defa olarak gündüz Japonyaya taarruz etmiş olmaktadırlar. Bundan önce, birinci gündüz taarruzu, 21 haziranda yapılmış ve ayni gün 4,500 ton bomba atılmıştı.

Amerikan uçak gemilerinden havalanan tayyareler de Honshu adasında, Kobe'nin 250 kilometre güney batısında

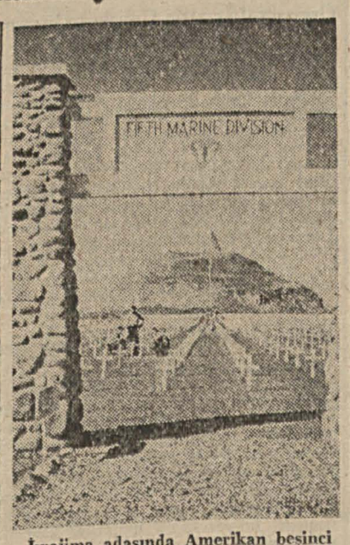

İwojima adasında Amerikan beşinci deniz piyade tümeninin mezarlığı

— Arkası sahife 3, Sü. 6 da —

Pétain'in muhakemesi

Dün dinlenen eski Başbakanlardan Reynaud ve Daladier ihtiyar Mareşali ağır şekilde itham ettiler

Paris 24 (a.a.) — Petain'in muhakemesinin ikinci gününde adliye sarayının önü gene halkla dolu idi. Halk kapının önünde içeri giriş kartlarının kontrolunu merakla seyrediyordu. Binanın içinde kontrol için müteaddid noktalar tesis edilmiş bulunuyordu. Sabahleyin adliye sarayına getirilen seyyar parmaklıklarla koridorlar bölmelere ayrılmıştı. Bu bölmelerde ellerinde makineli tabanca ile muhafız taburu erleri nöbet beklemekte ve sivil giyinmiş polisler gezinmekte idi.

Petain mahkeme salonunda iskemlesine saat 13,20 de oturmuştu.. Bir dakika sonra mahkeme heyeti salona girmiş ve ikinci oturum açılmıştır. Petain dün olduğu gibi bugün de şapkasını ve saatini önündeki masaya koymuş ve ellerini göğsünde kavuturmuştur.

Dün vaktin geç olmasından dolayı ifadesi yarıda kalan şahid eski Başbakan Paul Reynaud ifadesine devam etkan Paul Reynaud

— Arkası sahife 3, Sü. 2 de —

Sovyet Talebleri

Times: "Rusların arazi istemeleri hiç beklenmiyordu. Bunda ısrar etmemeleri mümkündür„ diyor

"Rus isteklerinden biri de bugünkü Türk idaresinden bazı unsurların çıkarılmasıdır. Türk hükûmeti Moskovanın Türk ricalini faşistlikle itham etmesini redde tmekte ve bu hususta azim göstereceği anlaşılmaktadır„

Londra 24 (a.a.) — Times gazetesi bu sabahki sayısında «Türkiye ve Boğazlar» başlığı altında aşağıdaki yazıyı yayınlamıştır:

«Türkiye - Rusya münasebetlerine aid muhtelif meselelerin gözden geçirilmesine dair olarak Rusya tarafından Türkiyeye yapılan teklifler hakkında şimdiye kadar resmen hiçbir tafsilât verilmemiştir.

Kasım ayında sona erecek olan şimdiki Türkiye - Rusya dostluk ve tarafsızlık andlaşmasının Sovyet hükûmeti tarafından feshinden sonra bazı gelişmeler bekleniyordu.

Filhakika, Türkiye, Sovyet Rusyanın andlaşmayı fesih arzusunda olduğunu bildiren notaya verdiği cevabda, böyle bir teşebbüsün Rusya tarafından gelmesi icab ettiğini belirtmiştir. Bununla beraber, yoklama tarzında teklifler yapılmış ve bu hususta Türk hükûmeti tarafından Londra ve Washingtona bazı malûmat verilmiştir.

İleri sürülen meselelerin bazıları mahallî olmaktan çok fazla ehemmiyeti haizdirler ve bunların Potsdam'da üç

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

Üniversitede dünkü törenden bir intiba: Rektör söylevini verirken

Lozan günü dün heyecanla kutlandı

Üniversitede Başbakanımızın da hazır bulunduğu törende hatibler: «Ülkü ve haklarımızdan hiç bir zerresini feda etmemek kararımız kesindir» dediler

Lausanne barışının 22 nci yıldönümü dün şehrimizde büyük törenlerle kutlanmıştır. Üniversite Devletler Hukuku Türk Enstitüsünde tertib edilen tören çok parlak olmuştur. Lausanne gününü, Hukukçular bayram olarak kabul ettiklerinden, enstitüdeki toplantı büyük bir mâna taşıyordu.

Törende Başbakan Şükrü Saracoğlu, Millî Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel, Meclis Reisi Başkan vekili Şemseddin Günaltay, Parti Genel Kurul Başkanı Hasan Reşid Tankut, şehrimizdeki milletvekilleri, Vali ve Belediye Başkanı Dr. Lûtfi Kırdar, Hukukçular, profesörler ve kalabalık bir gençlik kütlesi bulunmuştur.

Saat 16 da toplantıyı açan Rektör Tevfik Sağlam:

— Arkası Sa. 4, Sü. 4 te —

İnanılmaz ifşaat

Almanyanın Muniche kadar hiçbir hazırlığı yokmuş!

Eski genel kurmay başkanı «Hitler katmerli blöf yapıyordu, onu hapsedecektik» diyor

Londra 24 (a.a.) — Reuterin askeri muharriri yazıyor:

Alman başkomutanlığının arşivlerinde araştırmalar yapan Müttefik komisyonları çok alâka çekici şeyler keşfetmişlerdir. Almanyanın son istihsalât nazırı Dr. Albert Speer'in ifşaatile beraber bu keşiflerden de anlaşılıyor ki, Münich anlaşmasile biten buhran sırasında ve harbin ilk iki senesinde nazi rejimi muazzam bir blöf yapmıştır.

Gizli plânlar arasında, 1938 de, Hitlerin Südetler için harb edeceği tehdidini savurduğu sıralarda hazırlanmış harb emirleri bulunmuştur. Bu harb

— Arkası Sa. 3, Sü. 4 te —

Başbakan Üniversitede

Şükrü Saracoğlu, genclerle samimî hasbihallerde bulundu ve ilkokul sergisini açtı

Lozan gününün kutlama töreninde bulunan Başbakan Şükrü Saracoğlu; toplantıdan sonra Universite öğrencilerile samimi hasbihallerde bulunmuştur. Gençler, genel öğretim durumu hakkında Başbakanın sorduğu sorulara cevablar vermişler ve bu arada imtihanlar ve çeşidli Universite çalışmalarını anlatmışlardır. Başbakan Şükrü Saracoğlu da bu konuşmalar esnasında kendi öğrencilik hayatından örnekler nakletmiş ve gençlere değerli öğüdlerde

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

İzmir, Manisa ve Bursada büyük orman yangınları

İzmir 24 (Hususî) — Bu ayın 21 inde Cumaovası, Hanle, Yeniköy ve Efem çukuru mıntakasında büyük bir orman yangını başlamıştır. Bu yangın dün akşama kadar jandarma ve halkın yardımile askeri birlikler tarafından zorlukla söndürülebilmiştir. Yangının 2 milyon liraya yakın zarar verdiği bildirilmektedir.

Diğer bir orman yangını da, Bornovanın Pınarbaşı köyü civarındaki ormanlıklarda çıkmış, bu da ayni suretle çalışılarak mevzii bir hale getirilmiştir. Fakat yangın hâlâ devam etmektedir.

Bu sabah da Manisa vilâyetinin Sabuncubeli mevkiinde çıkan orman yangınının, poyraz rüzgârının tesirile vilâyetimiz çevresine intikal ettiği haber

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

"Ganimet„ in mânası

Anglo-Saksonlarla Rusların tarifleri uymuyor

Ruslar, Almanyada ne varsa alıp götürmek istiyorlarmış

Londra 24 (a.a.) — İşçi partisinin organı olan Daily Herald gazetesinin siyasî muharriri, Alman harb tazminatına müteallik tartışmalarda Rusların «ganimet» kelimesini başka türlü tefsir etmeleri yüzünden bu meselede bazı ihtilâflar çıktığını yazmaktadır. Muharrir, yazısına şöyle devam etmektedir:

«Ganimet» hakkında 1908 Lâhey mukavelesinin kurduğu nazariye Ruslar

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

Sovyet harb sanayii faaliyetine devam ediyor

Washington 24 (a.a.) — Halen Amerikada bulunan Sovyet işçi sendikaları başkanı Vassili Kuznetzov bir toplantıda beyanatta bulunarak devamlı bir sulh temin edilmedikçe sanayiin daima harb için hazır bulunması gerektiğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

«— Sovyet Rusya bir müddet iştihsal temposunu olduğu gibi muhafaza etmek niyetindedir.»

«Tegayyür eylemiştir âlemin ol rütbe ahlâkı,

Bize nakli tevarihten gelir güya yalan şimdi!»

Kültür ve Cemiyet Davaları

Genç neslin değerleri

Yazan: Celâleddin Ezine

Bazı okuyucularımdan aldığım mektublarda, bir propaganda vasıtası olarak, Türk eserlerinin frenkçeye çevrilmesi hakkında geçenlerde bu sütunda yazdığım bir yazıya telmihan, bu eserlerin hangileri olabileceği sorulmaktadır. Cevabı güç bir sual! Çünkü benim şahsan vereceğim hükümde, yalnız kendi zevk ve kanaatlerim ölçümün esası olacaktır. Binaenaleyh o yazımda da söylediğim gibi, böyle bir karar, yani müstakil ve oldukça tarafsız bir karar, ancak seçilmiş bir heyetin seçiminden çıkarsa hakikate yaklaşabilir. Zira tam hakikat, tam değeri bugünden bulmak, bilmek ve hüküm vermek çok defa isabetsiz ve kifayetsiz neticeler vermiştir. Zamanımız fikir ve san'atının hakikî ölçüsü elli sene sonradır. Yarım asır sonra hangi Türk mütefekkir yahud san'atkârı hâlâ canlı yeni ve orijinal çeşnisile yaşıyorsa, değer ve istidad ondadır. Nicelerini biliriz ki, bundan elli, hattâ yirmi sene evvel göklere çıkarılmıştır; fakat bugün yalnız eserlerini değil, isimlerini bile unuttuk. Hattâ ben de bu acele hüküm vermek hatasını işledim. Beş altı sene evvel bu sütunlarda yaptığım tenkidlerde, bir çok isim ve eserleri methettim ki, bugün değersizlikleri karşısında o zamanki kendimi tenkid ediyorum. Gene o zaman öylelerini menfi tenkid ettim ki, bugün onların hakikî değer olduklarını teslim etmeğe mecburum. Fakat şuna dikkat ettim, hakikî kıymet olarak üstün gelenler, yalnız istidad ve ilhamlarına güvenmeyenlerdi. Fakat hakikî san'at ve fikir eserinin mutlak örneğe muhtaç olduğunu ve örneğin ise garbdan gelebileceğine inananlar ve dolayısile asgarî bir ecnebi dil ve kültürüne vâkıf olanlar kalburüstü kaldılar ve kalacaklardır. Bir İngiliz yahud Rus yazarının öz dilinden başka bir dili bilmek ihtiyacını hissetmemesi tabiî görünebilir. Çünkü diğer milletlerin esas kültür malzemesi öz diline çevrilmiş yahud öz dilinde yazılmıştır. Fakat bizim vaziyetimiz aynı mükemmel ve geniş şartlar altında gelişmiş olmaktan çok uzaktır. Türkçeye tercüme edilmiş ve hakikaten istifade edilebilinecek garbın fikir ve edebiyat eserleri kifayetsiz derecededir. Millî fikir ve san'at hazinemizin ise dünya ölçüsünde bir varlık olabilmekten çok uzak olduğnu itiraf etmeliyiz. Bu eksik şartları tamamlıyabilmek için, mutlak bir yabancı dil ve kültüre sahib olmak ve fikir ve san'at hareketlerinin istihalelerini o dilde takib etmek mecburiyetindeyiz. XX inci asır gibi bir devirde, fikir ve san'at kanunlarının istidad ve ilhamdan ziyade kültür ve bilgiye dayandıklarına inandığım için, bazı yeni eserlerini okumak maksadile müracaat eden gençlerden, ilk işim, eserlerini dinlemeden evvel, ecnebi bir dil ve kültürü bilip bilmediklerini sormak olmuştur. Menfi bir cevab karşısında, genç müellif bir şaheser yarattığı iddiasını gütmüş olsa bile, zamanımızda hüdayı nabit bir üstadın yetişemiyeceği kanaatini beslediğim için, şaheseri dinlemedim ve değerine inanmadım. Yalnız üslûb ve kelime oyunculuğuna dayanan bir varatış, kısa bir ömrün işaretidir. Fakat kültür, bilgi ve fikirden filizlenen eser; hattâ bozuk bir gramer'le ve senteks'a bigâne bir üslûbla bile yazılmış olsa; uzun ömrün müjdecisidir. Bence «güzel türkçe»; selis üslûblu, ağdalı kelime, teşbih ve cümle oyunculuğu değil, fakat bilgi, kültür ve fikirden faydalanan tok ve kuru yazıdır. Birincisi boş kelime palavrası, ikincisi hakikî fikir ve kültür verimidir. Söz söylemek ve boş lâf etmek için yazı yazılmaz, hattâ fıkra ve makale bile yazılmaz. Fakat bir fikri tafsil ve ikmal etmek için yazı yazılır. Yalnız bir romancı, şair yahud dramaturj olmak hevesini besleyen adam değil, hattâ günlük fıkra, makale ve şehir röportajı yazan bile XX inci asırda bir ecnebi dil ve kültürünü hazmetmemiş ise, eline kalemi almadan evvel çok düşünmelidir. Binaenaleyh tercüme edip Avrupa ve Amerikaya gösterebileceğimiz fikir ve san'at adamlarımızı bu vasıflara malik olanlar arasında görüyorum. Ah ve vah şiirleri ve romantik cümle hünerbazlığı bizde geçer akçe olabilir. Fakat Avrupa ve Amerika yutmaz. Ancak oralardan mülhem olmuş, onları örnek almış adamları onlara beğendirebiliriz. Şark kültürünü inkâr etmek aklımdan geçmez. Fakat o yerinde saymış bir kültürdür. Verimi zamanla muvazi yürüyememişti. Şarkın hakimane düsturlarını, vecizeli sözlerini ve büyük çapta şiirlerini biliriz. Fakat milletlerarası değerde şark romancısını, şark piyesi muharririni ve modern filozofunu tanımıyoruz. Şu halde garbe vâkıf olmıyan ve oradan örnek alamıyan Türk romancısı, dramaturj'u yahud âlimi nasıl yetişebilir? Aksi iddia hakikati inkâr etmek ve kendimizi aldatmaktır.

Frenkçeye çevirebileceğimiz edebî neviler maatteessüf yalnız şiir ve romana inhisar edebilir. Geçen nesil ve yeni nesil arasında garbe nümune olarak gösterebileceğimiz piyes muharriri ve mütefekkir yahud filozofumuz daha mevcud değildir kanaatindeyim. Ne garib tecellidir; edebî nevilerin en zorlularından ve istidad kadar psikolojik inceleme, teknik ve kültüre istinad eden piyes muharririmiz yoktur da, kolay şöhreti hazırlıyan nazımda bol bol şairimiz vardır. Elbette büyük şair olabilmek, büyük romancı yahud büyük piyes müellifi olmaktan daha çok kolaydır. Müsbet ve araştırıcı ilimler mevzuunda da aynı yoksul vaziyetteyiz. Filozof ünvanı felsefede sistem kuran, kül eseri yaratmış adama verilir. Günlük makalelerle ve makalelerden meydana gelmiş kitabla âlimlik, mütefekkirlik olmaz. Onun için, hattâ Ziya Gökalp bile garb tefekkürünün anlayışı ölçüsünde mütefekkir sayılamaz.

Genç nesil arasında; şiir ve roman sahasında, göğsümüzü gere gere, garbe takdim edebileceğimiz isimlerin belirdiğine inanıyorum. Meselâ Cahid Sıdkı, Orhan Veli, Faik Baysal, Sabahaddin Âli, Said Faik ve Oktay Rifat gibi değerleri niçin tercüme ettirmiyelim? Bunlar aklıma gelen birkaç isimdir. Şiir ve nesre hakikaten orijinal ve yeni bir çeşni verebilmiş kıymetlerdir. Parantez içinde şunu ilâve etmek isterim: Beş sene evvel gene bu sütunda yazdığım bir yazıda Oktay Rifatı tenkid etmiştim. Fakat o zaman çok acele etmiş olduğumu ve onun bilhassa son şiirlerinden «Erenköyünde Bahar» ı okuduktan sonra, beş sene içinde göstermeğe muvaffak olduğu yenilik ve ayrılık karşısında, o zaman hata ettiğimi bugün ikrar etmekle doğruluğun ve hakikatin içten gelen hazzını duyuyorum.

Şu sual hatıra gelebilir: Niçin yalnız yenileri tercüme edeceğiz, onların ayarında eskilerden kimse yok mudur? Böyle bir hükmü bir an düşünmedim. yalnız son on senenin değerlerini misal gösterişim bambaşka bir sebebe dayanır. Tanzimattanberi, Halid Ziya Uşaklıgilin büyük romancımız, Nazım Hikmetin büyük şairimiz olduklarını ve bu kıymetlerin daha aşılamamış olduğunu da muterifim. Fakat onların devrinde Avrupa edebiyatı, bizimkinin kıyas edilemiyecek derecede ilersindeydi. Evvelden çok yüklü bir varlık ifade eden Avrupa edebiyatının, birkaç senedir nekadar değersizlendiğine, elimize geçen ve okuduğumuz genç Avrupa neslinin eserleri misaldir. Onun için onların seleflerinin karşısına bizim seleflerimizi çıkarmak çok aleyhimizde bir hükme sebeb olur. Halbuki Avrupa edebiyatının, bilhassa son savaştanberi, çok gerilemiş olması ve bizim ilerlemiş olmamızı dikkat nazarına aldığım içindir ki, genç neslimizin frenkçeye çevrilmesi taraftarıyım. Türk edebiyatında şiir ve romanın son beş senelik randımanı - zannederim buna resim san'atını da ilâve edebiliriz - milletlerarası olmağa namzed bir yenilik ve orijinallik belirtmektedir.

Celâleddin Ezine

Teşekkür

Ailemizin büyüğü annem

HATİCE NEVCET ÜNVER

in vefatı hasebile cenaze merasiminde bulunan ve bu büyük kederimize bizzat gelerek veya telgraf, mektub, telefonla iştirak eden akraba ve dostlarımıza ayrı ayrı minnet ve şükranlarımızın arzına büyük teessürümüz mâni olduğundan gazetenizin yüksek delâletini rica ederim.

oğlu
Dr. RIZA ÜNVER

SADİ TEK TİYATROSU BU GECE

Üsküdar Bağlarbaşı «Çırağan» bahçesinde

HAMLET

Yarın gece Üsküdar Doğancılar «AYPARK» ta

BU AKŞAM

Bakırköy YENİ BAKIR Sinemasında

RAŞİD RIZA TİYATROSU

VE

Münir Nureddin

ve ARKADAŞLARI KONSERİ

ÜVEYİ BABAM komedi 3 perde

Taksimde İnönü Gezisi yanında

OPERET BAHÇESİNDE

OPERETLERİN en güzeli

YALPA

3 perde

Havadar, temiz, kibar bir bahçede 3 saat zevk, neşe, eğlence ve kahkaha dolu bir gece geçiriniz.

Şehir haberleri

Yeni bir karar

Millî Korunma kontröl teşkilâtı Ticaret bakanlığına bağlandı

Millî Korunma Kanunu tatbikatına aid kontrol teşkilâtının tamamen Ticaret Bakanlığı emrinde toplanması ve çalışması için hazırlanan 596 sayılı kararname şehrimizdeki ilgili makamlara bildirilmiştir. Yeni kararnamenin hükümlerine uyulmak için yeni teşkilâtın kurulması yolunda hemen harekete geçilmiştir.

Bu kararname ile, şimdiye kadar illere bağlı olan ve Ticaret Bakanlığı tarafından gönderilmiş olan müfettişlerden maada bütün kontrolörleri iller tarafından tayin olunan Millî Korunma teşkilâtı Ticaret Bakanlığına bağlanmıştır. Ancak, Ticaret Bakanlığı, bütün kadroyu tasfiye ederek yeniden kurmak kararını vermiştir. Şimdiye kadar başarı göstermiş olan kontrol memurlarına yeni kadroda vazife verilecek, fakat, başarı göstermiyenler kadro harici bırakılacaktır.

İthalâtçı birlikleri kontrol teşkilâtı vazifesine devam edecek, fakat yeni kurulan teşkilâtın bir kolu haline ve ayni teşkilâtın emrinde bulunacaktır.

İstanbuldaki teşkilât şeflerile birlikte, 40 kişiden mürekkeb olacaktır.

Türkiye - Amerika - İngiltere ticareti

Son zamanlarda Amerika ile ticaretimizde memnuniyeti mucib bir gelişme görülmeğe başlamıştır. İki memleket arasında ticarî münasebetler her gün ilerlemektedir. Bu meyanda şimdiye kadar görülmekte olan bazı müşküller de zail olmaktadır. Amerika ile ticaretimiz üzerinde bundan sonrası için daha büyük ümidler beslenmektedir.

Buna mukabil İngiltere ile ticaretimizde beklenen gelişme bir türlü hasıl olmamaktadır. İki memleket arasında yapılmış olan son ticaret anlaşması da ümid edilen değişikliği husule getirememiştir. Bilhassa, İngiltereden aldığımız bir çok ticarî eşyanın bedelinin altınla ödenmesi mecburiyetinin bulunması ayni yolda devamlı şekilde yürünemiyeceğini gösteren deliller vermektedir. Bir taraftan altın kıymetinin yükselmesi, diğer taraftan altınla bedeli ödenenmallarin daha pahalıya gelmesi vaziyetleri ilgili makamları meşgul etmektedir.

İngiltereden alabileceğimiz ithalât eşyası ile bunların en lüzumluları ve ne miktar alınmaları lâzım geldiği yeni bir tetkik mevzuu olmaktadır. Gelişigüzel ithalâttan ziyade daha sistemli hareket edileceği anlaşılmaktadır.

Cumhuriyet vapuru

Bir müddettenberi Marsilya limanında yükünü boşaltmakta olan Cumhuriyet vapuru ağustosun birinci çarşamba günü limanımıza müteveccihen hareket edecektir.

Fındık tetkikatı

Fındık İhracatçıları Birliği umum kâtibi Osman Cudi yeni mahsul başında tetkiklerde bulunmak üzere dün Giresuna hareket etmiştir. Osman Cudi bütün istihsal bölgesini gezecek, müstahsil ve tacirlerle temaslarda bulunacaktır.

D. D. T. imalâtına başlanıyor

Bütün haşaralara karşı en geniş mikyasta bir imha vasıtası olan D. D. T. nin memleketimizde de imali için şehrimizde yapılan toplantılar sona ermiş ve imalâta başlanması için faaliyete geçilmiştir.

D. D. T. imalâtı için İzmit Sellüloz sanayii müesseselerinde bir kısım ayrılmış ve icab eden lâboratuarlar ve tesisatın kurulması bir hayli ilerlemiştir. Hazırlanan program içinde imalâta ağustos başında başlanabilecektir. Şimdilik yılda 30,000 kilo imalât için tertibat alınmıştır. Fakat bu miktar gittikçe arttırılacaktır.

D. D. T. lüzumlu devlet müesseselerine, müstahsile ve halka verilecektir.

«Karnım açtı, onun için yaptım»

Mehmed ismili bir genç, Sirkecide bir dükkân camını kırıp 12 paket çikolâta çalmış, mahkemede «karnım acıktı, ondan yaptım» demiştir. Mehmedin dört ay hapsine karar verilmiş, fakat cezası tecil edilmiştir.

Zavalli çocuk

Tophanede oturan, tramvay vatmanlarından 1153 numaralı Fethi Urmin'in karısı Hayriye, iki yaşındaki oğlu Ersin ile birlikte Köprü altından geçerken küçük çocuk her nasılsa annesinin elinden kurtulmuş ve koşmağa başlamıştır. Bir ara muvazenesini kaybedn Ersin iki duba arasından denize düşmüş ve çırpınmağa başlamıştır. Etraftan yetişenler tarafından kurtarılan zavallı çocuk kaldırıldığı Liman hastanesinde ölmüştür.

Yüzme bilmediği için öldü

Kumkapıda oturan Ali Kaya adında bir genç, Dalgakıranın kenarında, yüzme bilmediği halde denize girmiş, boğulmak üzere iken kurtarılmıştır. Genç çocuk hastaneye kaldırılırken yolda ölmüştür.

Hukukî düşünceler

Orman kanunları ve son yangınlar

Yazan: Prof. Dr. Hıfzı Veldet

I

Orman Kanununun bazı hükümlerini değiştiren 9 temmuz 1945 gün ve 4785 sayılı kanunun birinci maddesi: «Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte var olan gerçek veya tüzel özel kişilere, vakıflara ve köy, belediye, özel idare kamu özel kişiliklerine ilişkin bütün ormanlar bu kanun gereğince devletleştirilmiştir. Bu ormanlar hiç bir işlem ve bildirime lüzum olmaksızın devlete geçer» diyor. Türk ormancılığında yeni ve hayırlı bir devir açan ve bir çok ormanlarımızı, hususî menfaat zincirinden kurtaran bu kanun, memleket varlığında ormanın ne büyük ve mühim bir yeri olduğunu bilen aydın vatanseverlerin çoktanberi besledikleri ideali gerçekleştirmiştir.

Hususî şahıslar -hele biraz da cahil olursa- kendi menfaatini ön plâna almağa meyillidir. Onun dar kafasında «Memleket menfaati», «umumî menfaat» mefhumu yaşamaz; yaşasa da müphem, hele kendi menfaatini köstekliyorsa, düşman bir mefhum olarak yaşar. Yurdumuzda asırlardanberi devam eden orman tahribatı bunun en canlı delilidir ve bu sahada başka delil getirmeğe lüzum da yoktur. Mütehassıs bir kalemden çıkmış olan şu satırlar, yurdumuzun bugünkü orman durumunu bütün çıplaklığile gösteriyor: «Bugün memleketimizde orman mevcudu çok azalmış ve ormanlar, yalnız, gidilmesi güç olan uzak ve sarp yerlerde kalmıştır. Son tespitlere göre ormanlık sahanın genişliği (10,566,266) hektardır. Buna nazaran ormanlar, memleketimizin saha itibarile ancak %13,5 unu teşkil etmektedirler. Bu nispetin İtalyada %17, Fransada %19, Rumanyada %22, Isviçrede %24, Almanyada %27, Bulgaristanda %28, Rusyada %33, ve Avusturyada %38 olduğu gözönüne getirilirse, memleketimizin ormanca ne derece fakirleştiğini görürüz. Bir memlekette ormanla örtülü sahanın normal miktarı %30 olarak kabul edilmektedir. Bu nispet %20 den aşağı düştüğü takdirde bu memleketin ormanca fakir memleketler arasına geçirilmesi lâzım gelir» (1).

Şu halde biz, ormanca fakirin fakiri memleketler arasındayız. Ormansız memleketin bir çölden farkı kalmıyacağı düşünülürse, millî varlığımızın yavaş yavaş ne büyük bir tehlikeye doğru gittiğinden dehşet duymamağa imkân yoktur. Orman davasının Cumhuriyet idaresi tarafından esaslı ve enerjik bir tarzda ele alınmasının sebeb ve hikmetini, yurdun bugününden ve yarınından sorumlu olanların, yukarıki tehlikeyi görmüş ve anlamış olmalarında aramak lâzımdır. Metin iradesini ve sessiz çalışmasını her gün biraz daha sevip takdir ettiğimiz genc Ziraat Bakanımız Şevket Raşid Hatiboğlunun, orman meselesi hakkında bir müddet önce, millet kürsüsünden verdiği izahatı okumak, bu davanın ilmî usul ve metodlarla ve memleket menfaatine en uygun bir şekilde ele alındığını anlamak için kâfidir. Bütün ormanları devletleştiren son kanun ve «Orman Koruma kuruluşunun kaldırılmasına ve bu kuruluşun görev ve yetkilerinin Devlet Orman İşletmelerine devrine dair» 4767 sayılı kanun, orman mülkiyetini devlet elinde ve orman işlerindeki salâhiyet ve mesuliyeti de bu işi için kurulmuş dairede toplamakla, orman davasını, mevzuat bakımından, ideal gayesine ulaştırmıştır. «Mevzuat bakımından» diyorum, çünkü, davanın tam gerçekleşmesi, mevzuatın güzel uygulanmasına bağlıdır. Kanunlar sadece yolu açmıştır. Bütün mesele, her işte olduğu gibi, bunun tatbikatındadır ki, biz, yeni bir inkılâb ruhu taşıyan Orman Kanununun, genc, ferağatli ve idealist orman mühendislerinin elinde, istenilen gayeye erişeceğine emin bulunuyoruz. Gene bu sütunlarda çıkan bir yazımızda, Osmanlı devrinde bazı orman memurlarının tekaüdlüklerini kereste tüccarlığile geçirmelerinin nazarı dikkati celbetmediğine işaret etmiştik (2). Hiç kimsenin şahsını istihdaf etmiyen ve sadece mazideki bu sakat usulü tenkid eden o satırlara karşı çatlak sesli ve bozuk ifadeli itiraz yazılarının çıkmış olması ancak «yarası olan Gocon-son» sözünü hatırlatmaktadır. Biz eminiz kı, tamamen idealist bir gözlükle yazdığımız orman yazıları, orman ve memleket âşıkı olan bugünün genc ve idealist ormancılarını sadece memnun eder. Zaten bu memleket asıl işi, asıl davanın başarılmasını onlardan bekliyor.

II

Yeni kanun gereğince, devletleştirilen ormanların karşılığı, Tarım Bakanlığınca altı yılda ve altı eşit taksitte ödenecektir. Bu karşılık «2901 sayılı kanun gereğince belirtilmiş arazi vergisine matrah olan değerdir». Ancak «bu karşılık, ayni ormanın 1936 bütçe yılı arazi vergisine matrah olan değerinin iki katını geçemez». Devletleştirilen ormanın yukarıki esaslara göre değeri yoksa, bu değer Arazi Vergisi Kanununun yetkilendirdiği komisyonlar tarafından, kanundaki esaslar dairesinde, üç ay içinde kararlaştırılır. İlgililerin 3692 sayılı kanun hükümleri dairesinde buna itiraz hakları vardır.

Çok kısa bir şekilde hulâsa ettiğimiz bu hükümler, şimdiye kadar ormanlardan zaten kâfi derecede istifade etmiş olan mal sahiblerinin de hakkını korumaktadır. Vaktile az vergi verme vesaire gibi mülâhazalarla ormanının değerini az göstermiş olanlar varsa, bunların görecekleri maddî zarar, işledikleri suçun cezası sayılmalıdır. Hele bu gibiler, ellerine az para geçeceği, halbuki orman ortadan kalktığı takdirde, yerini tarla olarak muhafaza edebilecekleri düşüncesine ve böylece menfaat hırsına kapılarak, ormanlarını ateşe vermek gibi bir cinayet işlerlerse, onlara da en şiddetli cezayı tatbik etmelidir. Zira böyle bir hareket, bütün memlekete karşı işlenmiş bir cinayettir, vatana ihanetten farksızdır.

Bu hakikati burada tekrar etmeğe bizi sevkeden âmil, bir haftadanberi, güzel Boğaziçinin her iki taraf sırtları arkasında birbiri ardından patlak veren orman yangınlarıdır. Bu yangınlar, bir ayağı koparılınca ötekilerle sarılan ahtapota veya kafası ezilince ötekilerle ısıran yedi başlı ejder efsanesine benzedi. Bir yerde söndürülüyor, daha uzak bir yerde -Hepsi de hususî ormanlarda!- tekrar alevleniyor. Bunların hepsini tesadüf veya kadere mi, yahud da sadece ihmale mi bağlıyacağız? Adlî soruşturmalar elbette bizi aydınlatacaktır. Bütün yangınların söndürüldüğünü, salâhiyetli şahısların dünkü gazetelerde çıkan demeçlerinden öğrendik ve içimiz biraz ferahladı. Ya o mıntakalarda asker ve izciler olmasaydı da uzaklardan ekipler tedarikile vakit kaybedilseydi, felâketin hududu acaba nereye kadar gidecekti (3), bilinemez!

III

3116 sayılı Orman Kanununun 88-94 üncü maddeleri, ormanlarda çıkacak yangınların söndürülmesi hakkında gayet güzel hükümleri ihtiva ediyor. Fakat ayni kanunun 103-124 üncü maddelerindeki cezaî hükümler zayıf ve 132 nci maddesindeki bir ve iki yıllık zaman aşımı müddeti azdır. Bu yüzden bir çok orman suçları cezasız veya verilen cezalar tesirsiz kalıyor. Cezanın ibret teşkil edecek şekilde tesirli olması için, sertlikten başka, hattâ bundan daha ziyade, sürat lâzımdır. Halbuki bir çokları uzak bölgelerde işlenen orman suçlarının normal surette takibi, bundan beklenen gayeyi gerçekleştiremiyor. Gerçi Orman Kanununun 126 ncı maddesinin ikinci fıkrası «Orman suçlarına aid davalar mahkemelerce acele mevaddan sayılır» demekte ise de, iş mahkemeye intikal edinciye kadar zaten uzun zaman geçiyor.

Ceza Kanunumuz, ormanlara ateş vermeyi «âmmenin selâmeti aleyhine bir cürüm» saymış ve 370 inci maddesinde «....... Ormanlara ateş verip kısmen veya tamamen yakanlar 5 seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapse mahkûm olur» kaidesini koymuştur. Bu ceza gerçi ağır bir cezadır, fakat suçu işliyeni tespit etmek çok güç olduğundan, bir çok hallerde tatbiksiz kalmağa mahkûmdur. Böyle suçların takibatında gayet çabuk davranmak, suçluyu ve varsa, onu teşvik edeni derhal yakalamak, orman muhafazasından sorumlu olanlara düşer.

Gene Ceza Kanunumuzun 383 üncü maddesi «Tedbirsizlik, dikkatsizlik...... veya nizam ve emir ve kaidelere riayetsizlik neticesi olarak bir yangına....... sebebiyet» verenlerin otuz aya kadar hapse ve yüz liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edileceklerini söyler. Ayni kanunun 15 inci maddesine göre hapis cezası üç günden, 19 uncu maddesine göre de ağır para cezası bir liradan başladığına ve bu cezanın asgarisini vermek imkânı da bulunduğuna göre, bu maddedeki cezalar azdır. Hulâsa, gerek Orman Kanunundaki ve gerek Ceza Kanunundaki hükümleri ve orman suçlarının takibi usullerini yeniden gözden geçirmek ve bir de, ormanlar yansa bile, yerlerinin gene devlete aid olduğunu, her vasıta ile, en uzak orman köylerindeki vatandaşların kulağına ulaştırmak ve mümkünse uçaklardan da faydalanarak, yangınlara karşı teknik tedbirler almak ve orman inkılâbını her bakımdan tamamlamak ve gerçekleştirmek için acele etmek lâzımdır kanaatindeyiz.

Hıfzı Veldet

(1) Dr. Faik Tavşanoğlu, Ormanlarımızın Korunması ve Devlet Orman İşletmeleri, (16/1/1945 tarihli Ulus).

(2) Bak. 3 ocak 1945 tarihli Cumhuriyet gazetesi.

(3) Alemdağındaki liseler izci kampının -içlerinde muharririn oğlu da bulunan- izcilerinin, başlarında spor öğretmenleri olmak üzere, canla, başla çalışarak Taşdeleni kurtardıklarını, oralara kadar gitmiş olan bir muharririn izahatından öğrenerek iftihar duyduk. Bu çocukların sıhhî durumlarını öğrenmek için müracaat ettiğimiz mekteb idaresi hiç bir haber alınamadığını söyledi. Mesul makamların bu hususu gazeteler vasıtasile aydınlatmaları lâzımdır.

Orgeneral İzzettin Çalışların kızının cenazesi kaldırıldı

Emekli Orgeneral Muğla milletvekili İzzeddin Çalışların kızı ve Gümüşsuyu hastanesi operatörü Dr. binbaşı Cevad Alpsoyun refikası Bedriye Alpsoyun genc yaşında vefat ettiğini yazmıştık. Merhumenin cenazesi dün büyük törenle kaldırılmıştır. Cenaze Bostancıdaki ikametgâhından alınarak hususî vapurla İstanbula geçirilmiş ve namazı Beyazıd camiinde kılındıktan sonra eller üstünde taşınarak Edirnekapıdaki şehidliğe defnedilmiştir. Cenaze töreninde ordu müfettişi Orgeneral Cemil Cahid, Vali Dr. Kırdar, şehrimizdeki milletvekilleri, İstanbul komutanı ve büyük bir kalabalık hazır bulunmuştur.

Anasını jiletle yaralıyan genç kız

Beşiktaşta, Alaybey sokağında 4 numaralı evde oturan Huriye adında ihtiyar bir kadın evvelki akşam Beyoğlunda, Tahtaki sokağında 14-1 numaralı evde oturan kızı Mahveşin evine gitmiştir. Ana - kız akşam yemeği için dolma yaparlarken aralarında münakaşa çıkmış ve hiddetine hâkim olamıyan hayırlı kız elindeki ustura ile ihtiyar anasını boğazından ağır surette yaralamıştır. İhtiyar kadın hastaneye kaldırılmış, kızı da yakalanmıştır.

Yeni evli bir adamın yaptığı ahlâksızlık

İstanbul cihetinde bir sinemaya giden yirmi beş yaşında ve bir aydanberi evli Mustafa, yanında oturan on yedi yaşında Gündüz isimli bir erkek çocuğa sarkıntılık ettiğinden, yakalanmış ve nöbetçi Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesine yollanmıştır. Bir ay hapsine karar verilmiş, hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir. Mustafa, koridorda «eyvah, ben şimdi bu olan biteni karıma nasıl anlatacağım» diye derd yanmıştır.

Çuval fiatları

Bu yıl Hindistandan temin edilmiş olan çuval kontenjanının son kısmı da limanımıza gelen İngiliz vapurile getirilmiştir. Bu suretle Hindistandan çuval ve kanaviçeler tamamen alınmış olmaktadır.

Evvelce, dağıtma dışında 3,5 liraya yükselmiş olan yeni Kalküta çuvalları 2.5 liraya kadar düşmüştür. Şimdi, memleketimize bir defa kullanılmış olan büyük bir çuval partisinin gelmesi beklenmektedir. Fiatların daha fazla düşeceği ümidi vardır.

İş Bankasının yeni şubesi

Türkiye İş Bankası Ordu şehrinde yeni bir şube açmıştır Bu şube faaliyete geçmiştir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Sovyetler Birliği ve denizcilik

Dünkü Cumhuriyet'te Reuter'in Moskova muhabiri, Mareşal Stalin'in, kızıl donanma günü dolayısile, Sovyetler Birliği deniz kuvvetlerine bir günlük emir yayınlıyarak yeni harb gemileri inşa ve yeni deniz üsleri tesis edileceğini söylediğini kaydettikten sonra şöyle diyor:

«Bu, Sovyetler Birliği deniz kuvvetlerinin durmadan çoğalacağı bir devrin açılmakta olduğunu göstermektedir. Rusyanın, önüne çıkan fırsatlardan istifade etmek için geç kalmak niyetinde olmadığı aşikârdır.

«Sovyet milletleri kendileri için bir hak telâkki ettikleri «Güneye doğru serbest geçid» imkânlarına sahib olmağı ümid etmektedirler.

«Böylelikle Rusya, kendi tarihinde ilk defa olmak üzere bir deniz hürriyeti devrine girmek ve gemilerini dünyanın her köşesine salmak imkânlarına doğru gitmektedir.

«Güneyde asıl istedikleri şey, Karadenizden Okyanuslara doğru serbest bir geçid bulmaktır. Rusların bu meseleyi büyük bir önemle ele alacakları görülmektedir.»

Sovyet Rusya, dünya denizlerinin büyük bir kısmında kıyıları olmakla beraber, esas itibarile bir kara devletidir. Asya ile Avrupanın pek büyük kısımlarını kaplamış olan topraklarında, her şey yetişir ve bir harbde denizden abluka edilse bile, meselâ Almanyanın her iki dünya harbinde düştüğü sıkıntı ve darlığa uğramadan kendi gıda ve stratejik ham maddeleri ile harbe devam edebilir. Bu bakımdan Rusyanın millî müdafaası için meselâ İngiltere gibi büyük bir donanmaya ihtiyacı yoktur. İngiltere, donanmasız ve deniz hâkimiyeti olmadan yaşıyamaz; fakat Sovyetler Birliği yaşıyabilir. Onun içindir ki Sovyet Rusyanın millî müdafaa siyasetini idare edenler, kara ve hava ordularına verdikleri büyük önemi donanmaya da vermeğe lüzum görmemişlerdir. Daha ziyade tedafüî bir deniz kuvveti vücude getirmekle iktifa etmişlerdir.

Herhangi bir kara devleti için kuvvetli bir donanma yapmak isteği ancak denizlere hâkim olarak emperyalizm yapmak kararından yani cihangirlik sevdasından doğabilir.

Rusya, çarlık devrinde emperyalist bir siyaset takib ederken Baltıkta, Karadenizde, Uzakdoğuda üç büyük deniz kuvveti bulundurmağa çalışmış; bu yüzden İngiltereyi daima karşısında bulmuş ve Japonya ile harbetmek zorunda kalmıştır. 1904-1905 Rus - Japon harbinde, Amiral Togo Rus donanmasını imha ettikten ve çarlığın emperyalizmi denizlerden elini eteğini çekmek mecburiyetinde kaldıktan sonradır ki İngiltere Rusya ile dost olmuştur.

Bu harb bittikten sonra, Dünyada iki büyük denizci devlet kalacaktır ki onlar da Amerika ile İngilteredir. Alman donanması yok olmuştur. Japon donanması yok olmak üzeredir. İtalyan donanmasının âkıbeti meçhuldür. Fransız donanması da eski halini uzun zaman bulamıyacaktır. Bu yüzden deniz kuvvetlerinin azaltılması lüzumu kendini gösterdiği bir sırada Sovyetler Birliğinin yapmak istediği büyük donanma elbette tedafüî bir amaç için yapılacak değildir. Okyanuslara çıkmak isteyen bir kara devleti büyük donanmayı taarruzî maksadlarla yapar. Reuter muhabirinin yazdıkları doğru ise - ki öyle görünüyor - Sovyetler Birliği büyük bir deniz kuvvetine sahib olmak isteyince dünyanın denizci devletleri olan İngiltere ve Amerika ile rekabet haline girecektir.

Kaza neticesinde ölüm

Yedikulede oturan Hemdi isminde evli ve çocuklu bir genc, evinde tabancasını karıştırırken, silâh kazaen ateş almış, Hamdi yaralanmıştır ve kaldırıldığı Yedikule Ermeni hastanesinde ölmüştür. Gömülmesine müsaade olunmuştur.

Mühim Bir Tavsiye!

Geri kalmamak...
Yirminci asrın insanı olmak,
Fikren yükselmek için, rastgele kitab değil, eser.. mutlaka ve mutlaka eser okumak şarttır.. Bu sebeble kitabcınızdan (Muallim Fuad Gücüyener neşriyatı) nı isteyiniz..
Düşününüz bir kere: — YAVUZ SULTAN SELİM — gibi dünyanın almış hakikî bir kahramanın bütün hayat ve icraatını şahane bir yazı tarzile size anlatacak olan tarihî kıymeti pek büyük bir eser dahi bu neşriyat arasında bulunmaktadır...

GELİŞİ GÜZEL

Yeni şiir, yeni şair dedikodusu dillerde tüy bitirdi. Yeni şaire sorarsanız, her mısraı berceşte, kendisi yerden göğe kadar haklı. Münekkide sorarsanız, yeni şiir deli saçması; meddaha sorarsanız, yeni şair, dâhiye çeyrek kala bir kıymet, eseri de, her ölümlünün anlamak saadetine eremiyeceği nispette üstün bir ruh nağmesi. Bu üç görüşü bir araya getirip akla yakın bir netice çıkarmak imkânsız. Ayni cinsten olmayan şeylerin kaynaşıp yekûn haline gelememeleri gibi.

Bana kalırsa, yeni şair, yaşadığı zirzop devri ancak bu türlü şiirle ifade edebildiği için böyle konuşuyor. Mazur.

Hani şu ilham perisi dediğimiz, in mi, cin mi belli olmıyan bir mefhum vardır; şairin de içlerinde bulunduğu bütün sanatkârları kendisine esir etmiştir; onsuz yapamazlar, kulaklarına o bir şeyler fısıldamazsa yazı yazamaz, resim çizemez, musiki eseri yaratamazlar; akılları, fikirleri hep ondadır. İşte, yeni şairin sanat sahnesindeki hünerleri bu müstebid ve hercai suflörün marifeti.

Kâinat, bütün varlıklarile durmadan değişiyor da, ilham perisi olduğu gibi ve olduğu yerde kalıyor mu? İşte o da bir takım değişikliklere uğruyor, zamana uyuyor, muhite göre konuşuyor.

Şu, bir on yedinci asır ilham perisidir:

Başı al yalalı küçücek gelin
Seherde açılan güle dönmüşsün
Başına takmışsın altın çelengi
Turnadan alınan tele dönmüşsün.

Bu, Karacaoğlanın alev alev yanan sevdalı gönlünün perisi, geçtiği yerde baygın bir kır çiçeği kokusu bırakarak salınan, gözleri sürmeli, parmakları kınalı, dai gibi bir yosma.

Devir değişiyor, «Küçücek gelin» in yerine, şimdi çapkın, fettan, gönülleri elinde oyuncak eden bir aşifte peyda olmuştur. Nedim'in kulağına fısıldadığı ilham, bu ince şaire:

Nazü şiveyle ki ağuşuma canane gelir
Sineyi kalbi geçip ta haremi cane gelir
. . . .
Gelmedin, görmedin ahvalimi, dâd eylemedin
Görse kâfir benim ahvalimi, imane gelir

dedirtiyor.

Fikretin ilham perileri arasında «çiçekler, kuşlar, etrafında fevcafevc'ü, rengârenk, sâf-ü-dilber, şuh-u-sevdakâr» köylü kızları, büyük Hâmid de «hübub eder gibi reftarile, nesimi seherden aferide» sanılacak kadar tüy endamlılar var.

Gel zaman, git zaman, ressamların gözleri; başı topuklarında, karnı tepesinde, gözleri avuçlarının içinde, saçları karnında insanlar görmeğe başladı. Şairler de bu acayib kafileye karıştılar.

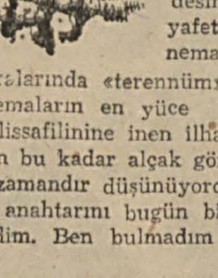

Kimisi, sevgilisini geminin burnuna oturttu, yüreğini kunduracının boya sandığına çiviledi; kimisi, ucuz lokantadır diye, dildadesine kahvede ziyafet çektiğini, sinemada öpüştüğünü mısralarında «terennüm» etti.

Semaların en yüce katından yerin esfelissafilinine inen ilham perisi acaba niçin bu kadar alçak gönüllü oldu diye ne zamandır düşünüyordum. Muammanın anahtarını bugün birdenbire buluverdim. Ben bulmadım ya, buldurdular.

Masamın üstünde, şimdi bir zarf, bir mektub, dört beş yaprak da yazılı kâğıd duruyor. Zarf benim adresime yazılmış. Mektub, «Bugünün ve yarının şairi» unvanı altında okunmaz bir isimle imzalı. O dört, beş yaprak yazılı kâğıd da, bu inkılâbcı şairin şaheserlerinden birer örnek! Bir kaç tanesini aşağıya naklediyorum. Kabahat şairde mi, ilham perisinde mi, varın siz hükmünüzü verin.

— Sevgilim —

Sevgilim sarı saçlı,
Papatya sarısı değil;
Yumurta sarısı değil;
Altın? O da değil!
Kaz palazı? O da değil!
Bilemezsin, nafile uğraşma.
Sevgilim, karantina sarısı!
Ne şaştın, çarşamba karısı?
Karantina sarısı ya!
Çünkü sevgilim, korkunç bir güzeldir.
Kolera gibi, veba gibi korkunç... güzel.
Yan bakar, yürek yakar!

— Yeter be! —

Yedisinden yetmişine kadar şahid olun, a dostlar!
Yedi kat yerin dibine geçsem;
Yedi kat göklere çıksam;
Yedilere karışsam.
Yedi iklim, dört bucaktan gelenlerin içinde
Onu tanırım.

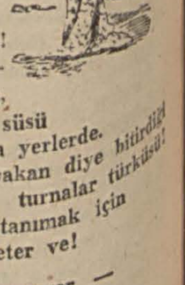

Alaturka mürekkeb kadar koyu karanlıkta,
Hattâ bodrumda, zindanda, samanlıkta olsam tanırım.
Tıkır da tıkır ayak sesinden:
Traşlı ensesinden!
Omuzlarında kepeneklesen pardesüsü,
Afili, cakalı, aynalı süsü
Hele tenha yerlerde.
Var mı bana yan bakan diye bitirdiği türküsü!
turnalar için
Sevgilimi tanımak
Bu bile yeter ve!

— Gözüm ısırıyor —

Gözüm ısırıyor,
Tanıyacak gibi oluyorum şu kim.
Ama, neden baldırı çıplak değil;
Kundurası tak tak değil;
Sivri omuzlu, bıçkın pardesüsü değil!
Omuzlarında «muallâk» duran şu kim?
Tanıyacak gibi oluyorum,
Ama, hani elinde sigarası,
Ağzında sakızı?

— Empresyon —

Bugün Paçacılar kapısından geçtim, monoton

İplerde dizi dizi paçalar,
Bana seni hatırlattı.
Gözümün önüne geldin
Yazlık sokak kıyafetinle!

H. V.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İngiliz seçimi ve Üçler toplantısı

Potsdam'dan gelen resmî haberlere göre, Mr. Churchill ile Mr. Eden ve Mr. Atlee, İngilterede yapılan seçimin neticelerini anlamak üzere bugün Londraya dönecekler ve neticeyi öğrendikten sonra ona göre hareket edeceklerdir. Şayed Mr. Churchill iktidar mevkiinde kalmasını sağlıyacak kuvvetli bir çokluk kazanmışsa, Potsdam'a dönerek üçler müzakeresini neticelendirecek olan görüşmelerde hazır bulunacak, çokluk kazanmadığı takdirde, şüphe yok ki, onun hükûmeti düşecek ve işçi partisi yeni hükûmeti kuracak ve yeni hükûmetin kurulması uzunca süreceği için belki üçler konferansı çalışmalarını ileriye bırakmak zorunda kalacaktır. Hattâ Mr. Churchill'in zayıf bir çokluk kazanmış olmasının dahi, onun çekilmesini gerekleştireceğini sanırız. Çünkü zayıf bir çokluk ,hükûmeti ikide birde çok müşkül durumlarla karşılaştırır. Hattâ arasıra azlığa düşürerek, mühim sarsıntılara uğratır. Mr. Churchill ise, ya kuvvetli bir ekseriyete güvenerek iş başında kalmak, yahud iktidar mevkiini bırakmak istiyecektir. Onun için İngilterenin en bellibaşlı iki partisi denkleşmiş kuvvette olduklarını gösteren neticeleri elde ederek seçimden çıktıkları takdirde iki şık karşısında kalacaklardır. Birincisi elele vererek millî bir hükûmet kurmak ve böylece programlarını uzlaştırarak çalışmak, ikincisi genel seçimi yenilemek ve daha kesin bir netice almak üzere yeniden milletin oyuna başvurmaktır.

Mr. Churchill basiretli bir siyaset adamı olduğu ve bütün bu ihtimalleri peşinden hesabladığı için millî hükûmetin harb sonuna, yani Japonya harbinin de son bulmasına kadar iktidar mevkiinde kalması ve bütün harbin bitmesinden sonra siyasî savaşlara girişilmesi lehinde bulunmuştu. Fakat bir taraftan şimdiki Avam Kamarasının dokuz, on yıl işbaşında kalarak eskimiş ve bugün halkın isteklerini ifade etmekten uzaklaşmış sayılması, diğer taraftan muhalif partilerin İngiliz genel oyunun daha fazla sola temayül etmiş olduğunu ve kendilerine kesin bir çokluk sağlıyacağını hissetmeleri Mr. Churchill'in arzusunu yenmiş ve bu yüzden seçim savaşına girişmekten başka çare kalmamıştı.

Netice, hakikaten bütün dünyada merakla beklenmektedir. Bunun sebebi, İngiltere dış politikasının, iç politika değişikliklerine bağlı olması değildir. Çünkü İngilterenin dış politikası, iç politikanın gereklerine değil, fakat İngiliz menfaatlerinin gereklerine tâbidir ve bu böyle olduğu için genel seçimin neticesi, ne mahiyette olursa olsun, İngilterenin dış politikası ve İngilterenin bağlantıları ve taahhüdleri üzerinde müessir olmıyacaktır.

Yani İngiliz seçiminin henüz anlaşılmıyan neticesinin uyandırdığı merak bu bakımdan değil ,daha başka bir bakımdandır.

Mister Churchill geçen beş yıl içinde eşsiz bir millî önder olduğunu ispat etmiştir. Amerikanın en tanınmış yazar ve düşünürlerinden biri olan Mark Sullivan son günlerde yazdığı bir yazıda onu yalnız İngilterenin değil, bütün tarihin daha üstününü görmediği şahsiyet saymakta ve onun Roma ve Yunanın bütün klâsik şahsiyetlerini daha çok küçük bir sahnenin önemsiz aktörleri sırasına düşürdüğünü anlatmaktadır.

Amerikada böyle karşılanan Mister Churchill'in, kendi memleketinde de böyle karşılandığı şüphe götürmez.

O halde acaba millî önder olarak bu mevkii kazanan Mister Churchill, bir parti lideri olarak ortaya atıldığı zaman, İngiliz milleti tarafından başka türlü mü, yoksa ayni şahsiyet olarak mı karşılandı?..

Asıl merak edilen nokta budur ve yarın, öbürgün bu merak tatmin edilecektir.

Anlaşılan Mister Churchill'in bir, iki gün ayrılması Potsdam konuşmalarını tatil etmiyecek ve Potsdam onun veya halefinin iki, üç gün zarfında geri dönmesini bekliyecektir.

Bakalım İngiliz milletinin Churchill hakkındaki hükmü ne şekilde tecelli edecek?

Ömer Rıza DOĞRUL

Pétain'in muhakemesi

— Baştarafı 1 inci sahifede —

miş ve dün söylediği son sözleri hatırlatarak 15 haziran 1940 ta Bordeaux'da yapılan kabine toplantısından bahseylemiştir. İfadesine göre, Reynaud mütarekeye taraftar değildi. Petain ile Veygand ise kendisine muhalif bulunuyorlardı. Bunlar harbe kuzey Afrikada devam etmek istemiyorlardı. Bu sırada Reynaud'nun «Chautemps hâdisesi» dediği hâdise vukua gelmiş. Chautemps, Reynaudnun fikrinde olmadığını söylemişti. Halbuki Reynaud daha evvel Mandel'i ve kabinedeki sosyalist bakanlardan bir çoğunu kendi fikrine meylettirmiş bulunuyordu.

İfadesinin bu noktasında Reynaud, 1940 İngiliz - Fransız müşterek devlet idaresi teklifinin Churchill tarafından yapılmış âlicenab bir teklif olduğunu söylemiş ve şöyle demiştir:

«Bu idareyi, muarızlarının hoşuna gitmese bile günün birinde gerçekleştirmek lâzımdır.»

Şahid sözlerine şöyle devam etmiştir:

Chautemps de o zaman şu sözleri sarfetmişti:

«Fransayı terketmek için düşmanın şartlarını sormalıdır.»

Bu esnada Reynaud cebinden bir kâğıd çıkarmış ve ikiye bölmüştü. Bu kâğıdın sağ tarafına 13 isim yazmıştı. Bunlar Chautemps'in teklifine taraftar olan bakanlardı. Sol tarafa da Reynaunun teklifine uyan altı bakanın ismini yazmıştı. Bunun üzerine Reynaud, Cumhurreisi Lebrune istifasını vermiş ise de Lebrun bu istifayı kabul etmemişti. Ayni akşam Reynaud İngiliz büyük elçiliğine hükûmetinin düşmandan şartlarını sormağa karar verdiğini söylemek mecburiyetinde kalmıştı. Ertesi günü İngiliz büyük elçisi yanında General Spears bulunduğu halde gelip kendisini görmüş ve Fransız donanmasının İngiltereye gitmesi şartile Fransız hükûmetinin kararını kabul ettiğini söylemişti.

Darlan, donanmanın Almanlara kat'iyen verilmiyeceğine söz vermişti. Reynaud, bu hususta Darlan'ın sözünde durduğunu söylemek mecburiyetinde bulunduğunu ifade etmiştir. «Zira demiştir, donanmanın kendini batırması için tâ başlangıçtanberi tedbirler alınmıştır.»

Reynaud ifadesine devam ederek demiştir ki:

«— Bundan sonra, Jeanneney ve Herriot'dan hükûmeti kuzey Afrikaya nakil hususunda fikirleri soruldu. Her ikisi de mutabık olduklarını söylediler. O esnada Petain istifasını bildiren mektubunu okudu ve mektubu gene cebine koydu. O sırada de Gaulle bana telefon ederek Fransız - İngiliz birliği hakkındaki teklifi bildirdi. Bu teklifi kabine arkadaşlarımı haberdar etmem üzerine harbe devam meselesi ortaya çıktı. İki eski başbakan ve bakanlardan bir çoğu buna muhalif idiler. Lebrun bana mütemadiyen, iktidar mevkiinde kalmanızı istiyorum, diyordu. Ben de kendisine şu cevabı verdim:

— Muhaliflerime, Petain'e ve Chautemps'e müracaat ediniz. Müteakiben derhal başkanlığa tayin edilen Petain cebinden bir kâğıd, kalem çıkardı. Bunda kendi kendisine aldığı kimselerin adları yazılı idi. Bunların arasında Paul Faure de vardı. Bu münasebetle Petain, Bu Leon Blum'un hoşuna gitmiyecektir» sözlerini sarfetmiştir.

Listede Laval'in adı yoktu. Bununla beraber, Laval Mareşal ile sıkı bir temas muhafaza ediyordu.

Reynaud ifadesine devam ederek demiştir ki:

— Bunun üzerinedir ki, Mandel'e ve bana karşı takibat başladı. Mareşal Joffre'nin hatıralarını hapishanede okudum ve o zaman öğrendim ki, Petain öyle bir bozguncu idi ki, Joffre onu Verdun'dan uzaklaştırmak için yüksek bir kumandanlığa tayin etmişti. Verdun münasebetile Reynaud, eski İngiliz Başbakanı Lloyd George'un şu sözlerini zikretmiştir: «Petain ve Haig zaaf göstermeğe başlamışlardı. Foch bir dev gibi ortaya çıktı ve Petain'i zafere götürdü.»

Mahkeme başkanı Montgibeaux saat 14,30 da oturuma yarım saat ara vermiştir.

Oturumun tekrar açılışında ifadesine devam eden Reynaud, mareşalın iktidara geçer geçmez ilk işinin cumhuriyeti kaldırmak olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«— Petain'in iki taraflı oyun oynadığından çok bahsedilmiştir. İsterse iki taraflı bir oyun olmuş olsun bu oyunlar alçakçasına idi. Petain şerefle oynamıştır .Şerefsizlik merdivenini Almanların basamak basamak alkışları arasında inmiştir. İşte dün General De Gaulle'e sığınmış olan adam budur.»

Mahkeme başkanı şahide teşekkür etmiş ve sözü müdafaa avukatı olan baro başkanına vermiştir.

Müdafaa avukatı Payen, Paul Reynaud'nun ifadesini çok çirkin olarak vasıflandırmış ve eski başbakanın şahidlik ifadesinin bir ithamname olduğunu söylemiştir.

Mahkeme başkanı, jüri heyetinin şahidden öğrenmek istedikleri başka bir şey bulunup bulunmadığını sormuştur.

Jüri heyetinden saylav Pierre Bloch şahide şu suali sormuştur:

«Bu mütarekede gizli maddeler var mıydı?»

Reynaud şu cevabı vermiştir:

«Zannetmiyorum:»

Bunun üzerine müdafaa avukatile şahid arasında oldukça şiddetli bir hâdise çıkmış ve mahkeme başkanı sık sık müdahale etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Müdafaa avukatları Reynaud'ya karşı o derece şiddetli hücumlarda bulunmuştur ki, jüri üyelerinden biri: «Bakmakta olduğumuz dava Petain'in midir, yoksa Reynaud'nun mudur?» diye sormak zorunda kalmıştır.

Petain muhakeme safahatını oturduğu koltuğa asabî asabî vurarak ve ayağile yeri döverek takib etmiştir.

Londra 24 (B.B.C.) — Mareşal Petain'in yargılanması devam etmektedir. Mahkeme bugün, 1939 harbi koptuğu zaman Fransa Başbakanı olan Daladier'yi de dinlemiştir. Daladier, bugün sözlerini bitiremediği için yarın da devam edecektir. Daladier, Reynaud'nun sözlerini teyid etmiş ve Mareşal Petain ile General Weygand'ın hep bozgunculuk ettiklerini, 25 mayıs 1940 tan başlıyarak mütareke için bağırıp çağırdıklarını söylemiştir. Daladier, harbe girdiği zaman 2000 tayyaresi ve 3600 tankı bulunan Fransanın maddî kuvvet eksikliğinden başka bir sebeb yüzünden yenilmiş olduğunu anlatmıştır.

Churchill ve Eden bugün Londraya dönüyorlar

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Amerikan heyetinin bir kısmı Potsdam'dan ayrıldı

New-York 24 (a.a.) — Berlindeki Amerikan heyeti üyelerinden bir kısmı Almanyadan ayrılmışlardır. Berlindeki Amerikan radyo sözcüsü bu hususu basına bildirerek şunları söylemiştir:

«Bunlar kimlerdir? Ne yapmak niyetindedirler? gibi sualler, el'an sorulması yasak olanlar arasındadır. Bunun sebebi, bu defa siyasî değil, tamamen güvenliğe aiddir. Amerikan heyetinin diğer bir kısmı da Potsdam'dan ayrılmağa hazırlanmaktadır. Bunlar da bizim için tamamile yeni bir bölgeye geçeceklerdir. Haber, ilk duyduğum zaman beni nasıl hayrete düşürdüyse sizi de o kadar hayrete düşürecektir.»

Beyaz Saray teyid ediyor

Washington 24 (a.a.) — Beyaz Saray, daha evvel haber verilmiş olduğu veçhile Potsdam'daki Üçler Konferansından ayrılan Amerikan heyeti üyelerinden bir kısmının nereye gidebilecekleri hususunda malûmatı olmadığını bugün Reuter muhabirine bildirmiştir.

Truman'ın görüşmelerden çok memnun olduğu bildiriliyor

Berlin 24 (O.W.I.) — Üç Büyüklerin yeni bir toplantısından sonra resmî sözcülerden biri, Başkan Truman, Mareşal Stalin ve Başbakan Mr. Churchil'in dünkü görüşmelerinde büyük terakkiler kaydettiklerini söylemiştir.

Cumhur Başkanının etrafında bulunanlar tarafından bildirildiğine göre, Başkan Truman ve Mareşal Stalin çok samimî münasebetler kurmuşlardır. Başkan Truman konferansta kaydedilen gelişmelerden çok memnundur.

Millî Kalkınma Partisi

Tanınmış iş adamlarından Nuri Demirağın «millî kalkınma partisi» adile bir siyasî parti kurmak maksadile, müracaatte bulunduğunu, fakat bu müracaatin cemiyetler kanununa tevfikan yapılmaması dolayısile iade olunduğunu yazmıştık. Haber aldığımıza göre, Nuri Demirağ ahiren buna dair kanunî vesikaları da hazırlıyarak vilâyete yeniden müracaat etmiş ve bu meyanda kurmak istediği partinin nizamnamesi ile programını dün posta ile vilâyet makamına göndermiştir. Nizamnamede müessis aza olarak Nuri Demirağ'dan başka eski Erzurum milletvekili İstanbul beşinci noteri Hüseyin Avni Ulaş ile muharrir Cevad Rifatin isimleri vardır.

Üçler ve dünya

— Başmakaleden devam —

Müttefikler arasında güvenliği ve işbirliğini kuvvetlendireceği için Japonyaya karşı kesin zaferin kazanılmasına da yardım edecektir. Bu sebeble Başkan Truman'ın Avrupa barışını, Japonyanın yenilmesinden sonraya bırakmak istediğine ve hele Rusyanın Japonyaya karşı harbde daha kat'î rol oynamasına karşılık bazı Avrupa işlerinde tavizlerde bulunmasından korkulduğuna dair dolaşan söylentilere inanmak çok güçtür.

Herkesin ahlâkî salabet, cesaret ve siyasî zekâsına inandığı Başkan Truman'ın, Müttefiklerle işbirliği politikasının hararetli bir taraftarı olduğuna, bu uğurda Amerikan menfaatlerinden fedakârlık yapmağa hazır bulunduğuna şüphe yoktur. Fakat Başkan'ın, Amerikanın millî davası haline gelen San Francisco prensiplerinden, barışın bütünlüğünden her hangi bir fedakârlık veya tavizde bulunmak istemesine bile ihtimal verilemez. Böyle bir taviz, yalnız uğrunda kan dökülen prensip ve ülkülere aykırı düşmekle kalmaz. Truman'ın Roosevelt'ten daha sıkı bağlı bulunduğu demokrat partisinin prensiplerine ve Amerikan halk efkârına hürmetsizlik olur.

Nitekim ülkücü Başkan, Berlindeki bayrak çekme törenindeki son nutkunda, Amerikanın maddî menfaatler, toprak dilekleri peşinde koşmadığını, istenilen tek şeyin, dünyanın sulh ve refah içinde yaşamasından ibaret bulunduğunu açıklıyor. Başkanın sözlerinden, «zaferi kazanmayı temin etmiş olan müthiş makinenin sulh için de çalıştırılması» ve insanlık tarihinde uzun ve sürekli bir gelişme devresinin açılması hususlarındaki azmi, pek canlı ve özlü surette belirmektedir.

Buna göre insanlığın istikbali adına Üçlerin, ellerinde bulundurdukları tarihî fırsatı, iyi kullanacaklarını ummak, pek de boş bir hayal sayılamaz. Sistemlerde ve görüşlerde ayrılıklar, maksad ve niyetlerin iyiliği ve birliğile telâfi edilebilir. Başkalarının emniyetini tehdid eden bir devletin her şeyden önce kendi güvenliğinin temellerini sarstığı düşünülünce ihtirasları yenmek, haklı ve ölçülü bir menfaatler muvazenesine varmak kolaylaşır.

Bugün Avrupa daha muhtac olduğu huzur ve güvene kavuşmamıştır. Üçler toplantısı, çeşidli ve çapraşık meselelerdeki anlaşmazlıklardan doğan fırtınalı havayı daha yatıştıramamıştır. Belki bir müddet daha da yatıştıramıyacaktır. Bu durum karşısında milletimize ve hükûmetimize düşen vazife ve gayretin ne mahiyetinde, ne ölçüsünde şimdiden bir değişiklik olabileceğini düşünmeğe bile imkân yoktur. Millet olarak varlık ve istiklâlimizi tehlikelerden koruyan en tesirli çarede ısrar etmek yani millî mücadele ruhunu, millî birlik şuurunu her zamandan daha uyanık ve canlı tutmak ödevindeyiz. Hükûmet olarak da gevşeklik ve tereddüde kapılmadan bütün enerji ve gayretlerimizi millî varlığımızı selâmet ve refaha ulaştıracak tedbirler üzerinde toplamamız gerekiyor. Üçler toplantısının getireceği her ihtimale, alacağı her karara karşı Türkiyenin değişmiyen ve değişmiyecek olan durumu, bu düşüncelerde toplanmaktadır.

Prof. Dr. Yavuz ABADAN

İnanılmaz ifşaat

— Baştarafı 1 inci sahifede —

emirlerinden anlaşıldığına göre, o zaman Almanyanın batıda henüz tamamlanmamış olan Siegfried hattını tutmak için ancak üç tümeni vardı. Silâh altına alınabilecek asker sayısı Çekoslovakyanın çıkaracağı asker sayısını geçmiyordu ve nihayet Alman hava kuvvetleri Çekoslovak hava kuvvetlerinden daha zayıftı.

Eski Alman Genelkurmay Başkanı ne diyor?

Londra 24 (a.a.) — 1938 den 1942 ye kadar Alman genel kurmayı başkanlığını yapmış olan General Von Halder, kendisini sorguya çeken Müttefik şahsiyetlere, Alman genel kurmayının 1938 de Munich konferansının cereyan ettiği devirde Hitleri bertaraf etmeğe hazır olduğunu söylemiştir.

General, Munich konferansının «katmerli blöf» olduğunu ve o sırada ancak bir kaç Alman tümeninin kuvvetli Çek istihkâmları önlerinde ve hudud boyunda dolaşıp durmakta olduklarını söylemiştir. General demiştir ki:

«— Alman komutanlığı bu vaziyetten endişe duymakta idi ve Witzleben ayaklanarak Hitleri tevkif etmek için başa geçmişti. Tam işaretin verileceği sırada İngiltere ve Fransa Munich taleblerini kabul ettiler.»

Sovyet talebleri

— Baştarafı 1 inci sahifede —

büyükler konferansında tetkiki arzuya şayan ve muhtemeldir.

Sovyet hükûmetinin, taleb etmesi ihtimali olan en mühim değişiklikler pürüzlü görülen Boğazlar statüsüne aid olacaktır.

1936 andlaşması Türkiyeye Boğazlar bölgesinin askerileştirilmesi hususunda hak vermiş ve Türkiye böylece, 1923 Lausanne andlaşmasile milletlerarası tahdide tâbi tutulmuş bulunan bu bölgede tam hükümranlığını tatbik etmiştir.

Türk hükûmeti, harb esnasında andlaşma hükümlerini matlûb enerji ile tatbik etmiştir. Fakat Ruslar, bu hükümlerin kendileri için zararlı olduğunu ve bundan başka Türkiyenin yabancı bir devlete veya devletler birliğine karşı Boğazları tek başına müdafaa hususunda gerektiği kadar kuvvetli olmadığını iddia etmişlerdir.

Boğazların müdafaası işine Sovyetlerin de iştiraki hususunda Moskovada derpiş edilen şekle aid, henüz müsbet ve vazıh bir şey yoktur.

Sovyetlerin, Boğazlar rejiminin tekrar gözden geçirilmesi hususundaki taleblerine başka isteklerin de katıldığı sanılmaktadır.

Bunlardan biri, 1920 de Türkiyeye iade edilen Kars ve Ardahan vilâyetlerinin Rusyaya geri verilmesidir.

Rusyanın Türkiyeye aid talebleri arasında bu memleketin şimdiki hududlarının tekrar gözden geçirilmesini istemesi hiç beklenmemekte idi ve Rusların, hususî mahiyet arzeden bu meselenin neticelendirilmesi yolunda ısrar etmemeleri imkânı da vardır.

Sovyet tekliflerinin sarih şumulü ne olursa olsun, bunlar bir çok sahalarda, başka devletlerin alâkalarını da icab ettirmektedir. Boğazlar rejimi yüz yıldan fazla bir zaman, diplomatik konferansları bulandıran milletlerarası bir mesele olmuştur.

Türkiye de dahil olmak üzere tarafların hepsi, yeni şartlara uygun olmak için Montreux andlaşmasile kurulan Boğazlar rejiminin tadili gerektiği hususunda mutabık bulunmuş gibi görünmekte ve bu andlaşmanın bahşettiği geçid müsaadeleri yüzünden harb esnasında meydana çıkan kararsızlıklar ve karışıklıklardan en fazla müteessir olan Rusya da, haklı olarak, kendi taleb ve delillerine çıkar bir yol bulunmasını istemektedir.

Boğazların müdafaa ve muhafazası sorumluluğunu münhasıran Türkiyeye bırakan Montreux andlaşması sistemi, andlaşmanın yapıldığı sırada Rusyanın tam tasvibine mazhar olmuş bulunuyordu ve şimdi tekrar gözden geçirilmesi talebinin de haklı görülmesi ihtimali vardır.

Bu meselenin tesviyesinde en makul yol andlaşmanın iki taraflı değil, birçok taraflı olmasıdır ve bilhassa genel güvenlik meselesi olması bakımından bunun en makul hal yolu, burada olduğu gibi başka taraflarda da, müştereken tutulacak üsler için Birleşmiş milletler veya dünya güvenlik teşkilâtı adına bir andlaşma yapılmasıdır.»

Makaleden diğer pasajlar

Londra 24 (B.B.C.) — Times gazetesi bugünkü başyazısında Sovyetler Birliğinin isteklerinden bahsederken şunları ilâve etmektedir:

«Sovyetlerin bir isteği de, bugünkü Türk idaresinden Sovyet Rusyaya muhasım olan unsurların çıkarılmasıdır. Sovyetler bu unsurların faaliyetine müsamaha edemiyeceklerini söylüyorlar. Buna mukabil, Türk hükûmeti Moskovanın Türk ricalini faşistlikle itham etmesini reddetmekte ve bu hususta azim göstereceği anlaşılmaktadır.»

Times'in Ankara muhabirinin bir mektubu

Londra 24 (B.B.C.) — Bu sabah, Times gazetesi Ankara muhabirinin bir yazısını neşretmiştir. Muhabir, Sovyet hükûmetinin Montreux andlaşmasının kendisini daha tatmin edecek ve emniyetini sağlıyacak surette tadilini istediğini ve buna sebeb olarak herkesçe malûm olan hâdiseleri gözden geçirmekte olduğunu yazdıktan sonra «Türkiye, Montreux andlaşmasının imzalanma günü olan 20 temmuz 1945 e kadar vazifesini sadakat ve ihtimamla başarmıştır» demektedir. Muhabir, sonra Montreux mukavelesi hükümlerinin bu harb içinde yeter olmadığının gittikçe daha anlaşıldığını ve vazıh bir şekilde meydana çıkmış olduğunu, mukavele hükümlerinin hücumbotu gibi küçük gemilerin Boğazlardan geçmesi neticesini doğurduğunu ve 1944 te bu vaziyetin bir çıkmaza vardığını yazmaktadır.

Muhabir, «Almanlar, harb gemilerini ticaret gemileri şeklinde maskeliyerek Ege denizine çıkardılar. İngiltere bütün Müttefikler namına şiddetle protesto edince Türkiye hükûmeti Almanların bu göz boyama hareketine son verdi» demektedir. Muhabir, Montreux mukavelesini «Vakti geçmiş bir vesika olarak» vasıflandırmakta ve ahkâmının yeniden gözden geçirilmesinin aşikâr olduğunu belirtmektedir.

«Türkiyenin de mukavelenin yeniden gözden geçirilmesini kabul ettiğine dair bizi inandıracak emareler mevcuddur» dedikten sonra Boğazlar statüsünün yeniden gözden geçirilmesini mübrem bir hale getiren hava kuvvetinin husule getirdiği değişiklikler olduğunu yazmaktadır. Zira muhabire göre, Ege adalarındaki Alman üsleri Müttefiklerin adalara girmesine üç yıl mâni olmuştur. Adalardaki av ve bombardıman uçakları Boğazlara girip çıkmağa imkânsız bir hale getirebilirdi.

Bundan sonra muhabir, kendisini vikaye etmek istiyen her hangi bir devletin, Boğazlarla ilgisine temas ettikten sonra emniyet mıntakasından bahsetmekte ve Balkanların, Trakyanın, hattâ Anadolunun kuzey batısının bu emniyet mıntakası içine girmesi lâzımgeldiğini yazmaktadır. Muhabir, müphem bir şekilde ileriye sürülen Sovyet tekliflerinden Türklerin kuşkulandığını, Türklerin bu husustaki düşüncelerinin açık olduğunu Türkiyenin arazisine ve millî hâkimiyetine dokunulmadığı takdirde, bu hükûmetin Boğazlar hususundaki talebleri görüşmeğe hazır olduğunu yazmaktadır. Times'in Ankara muhabiri, Boğazlar hakkındaki müzakerelere Türkiye ile Rusyanın iki taraflı olarak başlaması ve verilen kararın alâkadar devletlere sonradan sunulması hakkında Rusyanın Türkiyeye telkinlerde bulunduğunu Türkiyenin ise bu teklifi kabul etmekte mütereddid gözüktüğünü ve Montreux mukavelesini imza eden bütün devletlerle görüşmek taraftarı olduğunu yazmaktadır.

Muhabir son olarak Türkiyenin bir Avrupa devleti olarak vaziyetin şu sırada şüpheli bulunduğunu ve Türkiyenin en büyük şehri olan İstanbulun emniyetinin tehlikede bulunduğunu kaydettikten sonra «bunlar nazarı itibara alındığı takdirde Boğazların Türkiye için ne kadar çok değerli olduğu anlaşılacaktır» demektedir.

Hâdiseler Arasında — FELEK

Tekrar yağ meselesi

Zeytinyağı işinin halledilmiş olduğunu sananlar için durum rahat da olsa hakikat odur ki bu mesele hâlâ yani altı senedir çözülmüş değildir. Halk yağsızdır. Öteki kasabalarda ne yaptıklarını bilmeyiz ama İstanbul, İzmir ve Ankaradaki halkın ayda yarım litre yağ ile yaşadığına inanmak safdillik olur. Ben zeytinyağının tevzie tâbi tutulmasını bu sütunlarda ileri sürdüğüm zaman adam başına ayda bir kilo düşünmüştüm. Yarısı çıktı.

Bu işteki manzara şöyledir.

Müstahsil hoşnud değildir, tüccar ticaret edememektedir. halk da kâfi miktarda yağ bulamamaktadır. O halde buna bir çare gerekiyor demektir.

Ayvalıkta çıkan bir gazetenin benim şahsıma uluorta saldırmasına rağmen ben sanıldığı gibi zeytinyağcıların düşmanı bir adam değilim. Şahsımı tanımış olanlar, bende böyle bir kusur tasavvur edemezler. Benim düşman olduğum nokta halkın gıda maddesini servet biriktirmeğe vasıta edinerek hayatı pahalılatmaya çalışanlara karşıdır. Bu müstahsil midir, tüccar mıdır, bakkal mıdır, orasını bilmem. Yalnız memleket Başvekilinin Millet Meclisinde bu adamlara karşı:

— Onları unutmıyacağız! dediğini de unutmuş değiliz.

Zaten bu yağ işi bir yağlı kuyruk olmalı ki elini süren tadına doyamıyor. Ayvalıkta 40 bin kilo yağı içine sızdıran bir takım adamları tevkif ettiklerini öğrendim. Bunların tarım mensubu olduğu söyleniyor. O tarım mensubu ki hükûmet tevzie tâbi yağları ona toplatıyor. Ne ise bırakalım onlar hesablarını veredursunlar gelelim bahsimize:

Zeytin sahibi der ki:

— Tuzlama zeytine fiat konmamışken yağlık zeytinin kilosuna 22 kuruş azamî fiat koymak reva değildir.

Doğru lâf, cevab yok.

Fabrikacı der ki:

— Elde kalem, hesab edelim. Masrafımızı korumuyoruz. Vergiler ve el koymalar bizi eziyor.

Verdikleri hesablar doğru ise onlar da haklı!

Tüccar der ki:

— Önüne gelen zeytinyağı tüccarı oldu. Cenub hududuna yakın vilâyet halkından tenekeci, nalbur, hallaç gibi adamlar gelip tonlarla yağ kaldırdılar. Kimse bunlara: «— Sen bu yağı ne yapacaksın?» demedi. Bunların bölgelerinde kontrol yok, müfettiş yok, sıkı yok! İstedikleri fiata aldılar.. Aşağı fiattan fatura kestirdiler.. Türlü hokkabazlıklar yaptılar.. Elde satılacak gibi yağ kalmadı. Bizim ticaret bölgemiz olan büyük şehirlerde de yağ satışını hükûmet yasak etti. Biz ne yapacağız!.

Bu da haklı lâf.

Halk da diyor ki:

— Zeytinyağ serbest iken piyasaya kâfi miktarda yağ çıkmıyordu. Gözü açıklar itişe kakışa yağını alıyor, üst tarafı parası varsa karaborsadan alıyor, yoksa avcunu yalıyordu.. Böyle mataba «var» denir mi?

Bu da pek haklı..

Şimdi ne olacak?..

Bana sorarsanız gerçekten evvelâ zeytinden başlamalı.. Sonra el koymaları zaruret miktarına indirmeli. Ben gıda maddeleri üzerine vergi koymanın aleyhindeyim. Muamele vergisi diye bilmem ne zaman bilmem hangi maliye mütehassısımızın icad ettiği ağır ve acayib vergiyi kaldırmalı.. Fabrikaların girdisini ve çıktısını namuslu ve karnı tok memurlara kontrol ettirmeli. Fındık, ayçiçeği, susam, pamuk gibi öteki yağlara da zeytinyağına tatbik edilecek muameleyi tatbik etmeli. Ve elimize sopayı alıp yağların ne resmen, ne kaçak olarak hudud haricine çıkmamasına dikkat etmeli..

Ben size bir şey söyliyeyim mi? Bu kadar zamandır bir türlü halledemediğimiz bu yağ meselesini gördükçe işin kördüğüm oluşundan ziyade kendi beceriksizliğime inanacağım, ve: — Şunu bana verseler bir haftada hallederdim!» diye ukalâlık edeceğim geliyor.. Mıntakası malûm bir mahsul.. Adedi malûm fabrika.. Kalitesi ve çeşidi malûm mal... Neden bir türlü düzenlenemez canım.

Hatıra gelir ki hiddetlenmeden, öfkelenmeden, dediği şuna veya buna dokunursa susturmadan iki tane namuslu zeytinyağcıyı dinleyebilsek ve dediklerini yapsak galiba zorluğun yarısının fazlasını aşmış olacağız.

B. FELEK

ÇİĞERDELEN

YAZAN : SAFİYE EROL

— 18 —

Bir gün evvel yağmağa başlıyan kar tutunmuş, etrafın beyazlığı pencerelerden divan odasının kalemkârî nakışlı duvarlarına, ince parlak hasırlarına, güvez Şam ipeklisi örtülü sedirlerine donuk ve soğuk bir ışık salmıştı. Mihrab biçimli ocakta meşe kütükleri yanıyor, ortadaki tablalı dört kulplu koca mangaldaki tütsü kırıntılarından ince bir duman yükseliyordu. Kaynata gelin uzun konuşamadılar. Kapı perdesi aralanarak Tezgeldi köle göründü «Küçük ağa evdan döndü, dedi, izin varsa huzura varmak diler.»

Veli Koca, konak halkı içinde yalnız gelinine gösterdiği ölçülü bir saygı ile yerinden davranır gibi yaparak: «Haydi sen hareme buyura gelin hanım! Rahatını bozmıya! Sırası düşer sana haber salarım.»

Okka çeker işler konuşmazdan evvel karşıdaki insanın iyice yüzüne bakmak Veli Kocanın âdetiydi. Fakat bu defa yol kıyafetile, ıslak potur, karlı kalpak, içeri süzülen Mustafanın yüzünü görmekle ne hüdaî bir şamatanın, ne de kafada paralanacak yasemin çubuğun davayı fasledemiyeceğini anlayıverdi. Delikanlının sîmasındaki mânâ Veli Kocaya: Çok yaklaşma, alargada dur! diye bağırmıştı. Bir kaleye şahin misilli gözünü kısıvecik azıcık bakıştan sonra onun ne kadar zamanda ne kadar kuvvetle ele geçeceğini kestiriveren sipahinin tecrübeli bakışı bu defa zor pazu ile iş sökmiyeceğini, kurukuruya kuvvet kırımı olacağını anlamıştı. Evvelâ, başvezirle olan buluşmasından münasib kadarını, baharda Nemseye sefer açılacağını, serhadlerin gene allak bullak olacağını, zaametlilerin, tımarlıların, serhad kalelerinin şimdiden hazırlık düzmesi lâzım geldiğini anlattı. En sonunda torununu huzurdan salıverirken son demde aklına gelmiş gibi: «Ha... Bak şu da var. Kulağıma nevhaber çalındı. Sen bir kâfir banusu nikâhlamak diler mişsin!» dedi. Mustafa büsbütün ağırlaşıp dikilerek «Allahın emri, peygamberin kavli, siz efendimin izniie..»

Delikanlının kahramanca edasına karşı ihtiyar kurd kendini biraz sipere almıştı. «Sen bilirsin oğul... Bizde bir atalar sözü vardır. Yabanın şahininden yerlinin yapalağı yeğdir, derler. Macar, Sloven, Sırb banuları nikâhlamak usulü serhadlerimizde aldı yürüdü. Asitanede hem Edirnede ulema meclisinde çok söz oluyor. Gide gide hepiniz bu yolu tutarsanız âyan kızlarını kime verelim? Alması kolay ama bir de elini şakağına çal da düşün, ömrün olduğunca bir yastığa baş koyacaksın.»

Mustafa, erken çöken akşamda loşlaşmağa başlayan odada kapı tarafına gölgeye çekilerek bu defa, çok örselenmeğe takati olmadığını gösterir basık bir göğüs sesile: «Ben ona can ve dilden gönül verdim» dedi.

— Kız asilzade mi?

— Evet, Ban kızı Mariska Kemeni.

— Bildim bildim. Büyük hanedan. Bunlar iki fırka oldular. Kimi bizden yana, kimi de Nemseliyi Erdele doldurmak ister. Nerede gördün bu yosmayı?

— Küçükten aşinayım. Menekşe çayırında uçurtmalar salıverirdik. Sonra o Praga gitti. Senelerce görmedim. Yazın Stulni panayırında buluştuk. Kırk yıllık hasret kavuşur gibi sarmaşdolaş olduk. O saat oklandığımı bildim.

— Demek istiyorsun ki aşk...

— Aşk!

Veli Koca üşüyen ellerini kürkünün yenlerine sokarak başını pencereye çevirdi, bir zaman düşündü kaldı. Nihayet dedi ki: «Eğer hakikî bir aşk ise ne yapalım mübarek olsun. Yalnız şu var ki sen yaşta bir delikanlı bunun doğrusunu sahtesini pek ayıramaz. Şartım var sana. Yolda Muhiddin Abdalla ikimiz bir handa konakladık. Rusköy Gazi Rüstem baba sultan dergâhından kalkmış, serhadleri dolaşıp milleti muştuluk gününe hazırlamak ister. Yanında dervişleri var. Buraya uğrayacak. Sana buyruğum şudur ki onunla on gün çileye kapanasın. Sonra seni aşk imtihanına çekeceğim. Gerçekten aşk duyduğuna aklım yatarsa git Banuyu getir.»

Mustafa Durakça dedesini etekleyip geri çekilirken Veli Koca Hafız Nuriyi sordu.

— Nerede o iblis oğlu, nerede o panayır perendebazı?

Köle tiz geldi. Odaya girmişti, ellerinde çifte kandil taşıyordu. Mustafa, birdenbire yüzüne vuran ışıkta güldüğünü gizlemek için başını çevirdi.

— Hafız avda hastalandı, çok nöbeti var.

— Ben onun nöbtine lâzım şerbeti bilirim. Temarüz etmesin, tiz gelsin karşıma. Ah.. O ilmi simya ecinlisi! Ah o feleğin çemberini canbaz ipinde koşturan veledizna...

Mustafanın ince sırma bıyıkları titreyor, katılma raddesine gelen Tizgeldinin elinde kandiller sallanıyordu.

* * *

Muhiddin Abdal bozdoğanı kisbet giyinmişti. Sırtında hırka, başında taç, omuzunda hurç, elinde asa, göğsünde billûrdan teslim taşı tam cihazı ve yanında keçekülâhlı iki dervişile konağa mihman oldu. Bir sene evvel Rumelinden kalkmış, bütün Hacı Bektaşı Veli dergâhlarını dolaşarak yaz dememiş, kış dememiş sefer etmiş Tuna serhadlerine irişmişti. Niyeti, Nemselile görülecek Kerbelâ gününde tef ve kudüm döğerek, gülbank çekip altın sancaklarını açarak Hak yolunda vuruşmaktı.

(Arkası var)

«Ganimet» in mânası

— Baştarafı 1 inci sahifede —

tarafından genişletilmiştir. Ruslar, bugün bütün harekât çevrelerinin vâsi muharebe meydanı teşkil ettiğini ve bunun için, yiyecek stoklarını, hayvan sürülerini, makineleri, kısacası ordularının geçmiş olduğu bütün bölgelerde ne varsa, ganimet makamında alıp götürmek hakkına malik bulunduklarını ileri sürmektedirler. «Ganimet» kelimesini bu şekilde anlamanın isabetli bir şey olduğu münakaşa götürür bir keyfiyettir. Ganimet, Rusların Alman harb tazminatındaki hisselerinin bir kısmı gibi sayılmalıdır. Ruslar, «ganimet» in tamamen ayrı bir şey olduğunu ve ganimet olarak seçip alacakları şeylerden maada Alman harb tazminatından da yüzde elli nisbetinde bir hisse almak hakkına da malik bulunduklarını iddia etmektedirler. Halbuki İngilizlerle Amerikalıların fikrince «ganimet» in harb tazminatına dahil olması gerektir.

Başbakan Üniversitede

— Baştarafı 1 inci sahifede —

bulunmuştur.

Üniversitedeki bu konuşmadan sonra Başbakan, Millî Eğitim Bakanı ve diğer davetliler toplu bir halde Beyazıd meydanına çıkmışlar ve İnkılâb müzesinin önünde hazırlanan ilk öğretim faaliyeti ve öğrencilerin bir yıllık çalışmalarını gösteren gezici serginin açılışında bulunmuştur.

İzmir, Manisa ve Bursada büyük orman yangınları

— Baştarafı 1 inci sahifede —

verilmiştir. İzmir ve Manisa valilikleri ellerinde mevcud bütün imkânları kullanarak yangının yayılmaması için faaliyete geçmişlerdir. Her üç bölgedeki yangınların söndürülmesinde esen rüzgâr vazifeyi güçleştirmiş ve büyük gayretler sarfını icab ettirmiştir.

Yangınların ne suretle çıktığı henüz tesbit edilememiştir.

Orhanelindeki orman yangını tehlikeli bir şekil aldı

Bursa 24 (Telefonla) — Orhanelindeki orman yangını dün akşama doğru çok büyümüş ve civar köyleri de tehdide başlamıştır. Binlerce hektarlık ormanı ihtiva eden bu yangının söndürülmesi için muhtelif yerlerden ekipler gönderilmiştir.

Vali geceyarısından sonra yangın yerine gitmiştir. Yangına, kamyonlarla söndürme techizatile askerî kuvvetler yollanmıştır. Orada çalışanlara verilmek üzere de on bin ekmek gönderilmiştir.

Yangın devam etmektedir. Bilhassa Çapak madenleri bölgesinde fazla genişlediği görülmüştür.

Japon adalarına en büyük hava akını

— Baştarafı 1 inci sahifede —

bulunan Kure deniz üssüne akın etmişlerdir. Taarruz devam etmektedir.

Guam'dan ayrıca bildirildiğine göre, başka bir Amerikan filosuna mensub hafif birlikler, Japonyanın kuzey kısmı ile Kamçatka yarımadası arasında uzanan Kurill takım adalarındaki Japon askerî tesislerine muvaffakıyetle hücum etmiş ve hiç bir hasara uğramamışlardır.

Savaşın en hâd devresi

Londra 24 (a.a.) — Japonyaya karşı devam eden savaşın en hâd şekline girdiği bugün bazı yeni alâmetlerle bir kere daha belirmiştir. Müteaddid asker taşıt gemileri Pasifik hareket sahasına gitmek üzeredir. Avrupa harb sahasından dönen ilk Amerikan kıt'aları Manilla'ya gelmişlerdir. Bundan başka, Almanyanın yenilmesi işinde en mühim rolü oynıyan meşhur, sekizinci Amerikan hava kıt'asının komutanı General James Doolittle de ayni kuvvetlere kumanda etmek için Okinawa'ya gelmiştir.

Tokyo radyosu, bu sabah yaptığı yayımlarda, Amerikan ordusunun, Çin kıyılarına olduğu kadar Japonya anavatan adalarına da çıkarmalar yapmağa hazırlandığını haber vermiştir.

Cidde elçimiz

Ankara 24 (a.a.) — Türkiyenin Cidde orta elçisi Fuad Carım, memuriyeti başına gitmek üzere bugün uçakla Ankaradan ayrılmıştır.

İzmirde sıcaklar gölgede 39 dereceye çıktı

İzmir 24 (Hususî) — Şehrimizde son günlerde devam eden sıcaklar bugün eşi görülmemiş derecede yükselmiş ve termometre şehir içinde gölgede 39 dereceyi bulmuştur. Sıcaktan muztarib olan halk, plâjlara, denize ve şehir dışına akmıştır.

Tünel Seferleri
İ. E. T. T. Umum Müdürlüğünden :
Pazardan başka günler için tünel seferlerinin 26/7/945 gününden itibaren saat 22,00 ye kadar uzatıldığı sayın halka bildirilir. (10015)

ATİLA REVÜ OPERETİ
BU AKŞAM
Kadıköy Süreyya Bahçesinde
Kadınlara İnanmam
Revü — Operet 4 perde
Yazan : NUSRET SAFA COŞKUN
Yarın Akşam: Çemberlitaş Çamlaraltı Bahçesinde
VUR PATLASIN

Konya Köy Ebe Mektebi Müdürlüğünden:
Köy Ebe Okuluna önümüzdeki ders yılı için öğrenci alınacaktır. Tedrisat müddeti bir yıldır. Köy mıntakalarında mecburî hizmeti dört yıldır. Fazla bilgi edinmek istiyenlerin Okul Müdürlüğüne yazı ile müracaatleri ilân olunur. (9877)

AMCA BEY VE PROJELER...

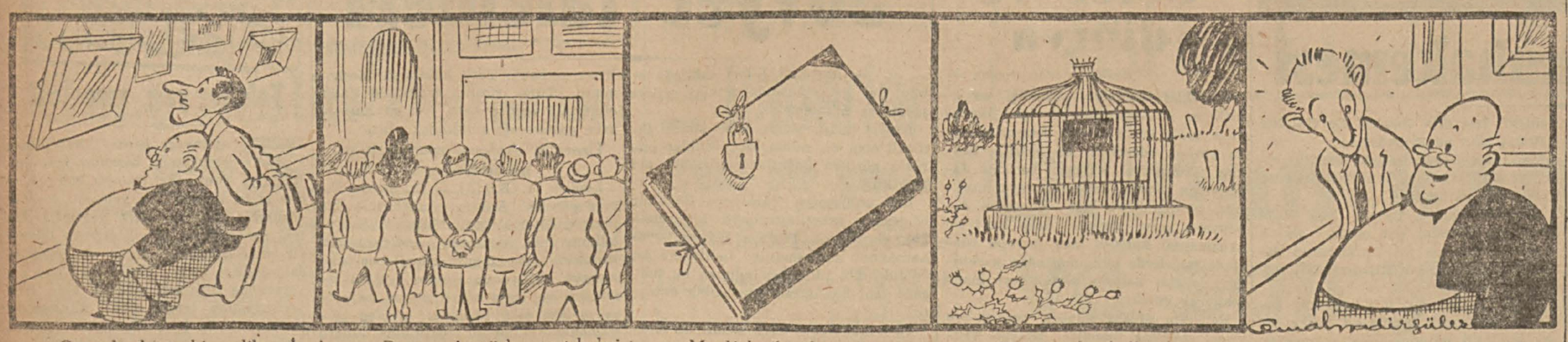

Geçenlerde teşhir edilen İstanbul radyo evi projelerini seyrederken aklıma meşhur Süleyman Çelebinin anıt projeleri geldi. Amcabey...

... Başta Atatürk anıt-kabri projeleri olmak üzere her proje, tatbik edilmeden önce, halka gösterildiği halde...

... Mevlûd gibi ölmez bir eserle bütün Müslümanların gönlüne yerleşmiş olan bir üstadın anıtına aid projeler hâlâ teşhir edilmedi!..

... Eğer bunlar halka gösterilemiyecek gibi iseler Süleyman Çelebi gibi bir san'atkâra anıt olmağa da lâyık değildirler sanırım!..

A. — Evet.. Mevlûd şairini, Türk san'atına bir de mersiye yazıp bırakmadığı için pişman ettirmeğe sebeb olmasa gerek!..

HAYATTAN HİKÂYELER

Yazan: AKA GÜNDÜZ

Bir yılanın himmeti

— Ayağını öpeyim bayım! Tabanının tozu olayım paşam! Canım kurban, kanım kurban, kanım feda efendim! Ne olur, çık evimden... Nafile!

Kırk iki yıl namusumla alınteri döktüm. Altmış kâğıdla ayrıldığım şu emekli hayatımda topu topu üç küçük daireli bir apartıman bozuntusu elime geçti. Birinde ben oturuyorum, birinde belediye kâtibi, birinde de sen. Üç kutu kadar odadan ne olur? Belediye kâtibinin karısı, iki çocuğu, yatalak kaynanasile taşı ölçeyim iki gözden mahrum kardeşi oturuyor, bu kışta kıyamette o zavallılara nasıl, ne vicdanla çık derim?.. Nafile!

Siz bir karı bir koca. Hem de zengin mi zengin. Biliyorum bayım paşacığım efendim. Biliyorum ki Izmirde bir hanınız, Istanbulda iki apartmanınız, Ankarada her katı kirada koca bir evinizle iki dükkânınız var. Üstüne üstlük de (Doğruluk Anonim Şirketi) nde hem muhasebecisiniz, hem hisseniz var. Ev bulunciya kadar Altınpalas otelinde de oturabilirsiniz. İş verdiğiniz yirmi iki lira değil, sadece merhametinize kalmıştır.., Nafile!

Kızım geldi. Kocası verem. Üç çocuk, bir topal görümce, hem de emzikli. Bana gelince; karım, lisedeki oğlum, ahiretlik kız. Üç fındık kabuğuna bunca horanta nasıl sığalım? Yirmi iki kâğıd al, git yüz yirmi kâğıda yer tut. Bari bulabilsek neysene... Nafile!

Kış, ayaz, fırtına. Tıkabasayız. Bir küçük saç soba kurabilecek yerimiz kalmadı... Nafile!

Yetişmezmiş gibi bir de mahkemeye gitmeli imişim. Iki yüz liraya avukat tutmalı imişim...

* * *

— Çocuklar! dedim, nidelim? Başa geldi çekeceğiz. Mahkeme ha dese, avukat hop etse bu iş yaza kadar sürer. Iyisi mi yerli kutu balığı gibi buraya istif olup yazı bekliyelim. Gene çıkaramazsak bir çadır kiralar yarımız kıra çıkar.

Karı! Bu beton belâ hep senin yüzünden oldu. Kırk iki yıldan sonra neyimizeydi apartıman yumurcağı? Paracıklarımızı yatırsaydık ikramiyeli, yüzde yedi faizli devlet tahvillerine, al tıkır tıkır faizini. Üste de bir ikramiye çıkmak ihtimali de var.

Hayır! Ille ev! Işte ev, al evini, gör hayrını...

Ondan sonra efendime söyleyim, başınızı da ağrıtıyorum amma kusura bakmayın rica ederim, derken kış geçti. Nasıl geçti? Tahmin buyurursunuz. Bahar geldi. Yaz çattı. Ne dersiniz kiralık çadır da bulamıyalım mı? Bir eskicide varmış aylığına kırk lira istemesin mi? Tamiri de cabası. Temmuzda bunca kişi ne yaparız?

Uuluu Tanrı terimizi tuzlu yaratmamış olsaydı Hüdaâlim kokacaktık. O zaman da mahalleli ile Sıhhat Müdürlüğü sızlanacaktı.

— Netice ne oldu azizim?

— Netice biz de, Allah da razı olduk o sayın yılan hazretlerinden!

— Anlıyamadık! Ne yılanı?

— Anlıyacağınız şu ki bir gün muhasebecilerin dairesinden bir çığlıktır koptu. Yangın var diye bütün mahalleli ayaklandık. Bir de gördük de muhasebecinin bayanı terliksiz, entarisiz sokağa fırlamış avaz avaz haykırıyor!

— Imdad! Evimizi yılanlar bastı! Yılanlar geliyor!

Kocasını telefonla çağırdılar. Bir kıyamet bir vaveyla. Kadının pek sinirli, densiz, huysuz bir netameli olduğunu hepimiz bilirdik amma bu kadarını ummamıştık.

— Aman hanım gir içeri sana öyle gelmiştir. Hele aratır bulduruz.

— Oraya mı girmek? Tövbeler tövbesi! Tramvaylar altında parçalanırım bir daha oraya giremem. Sen de girme! Girme diyorum sana! Ben komşularda beklerim hemen bir otel bul. Bir, iki, üç oda tut! Bütün bir kat olsun.. Ay ölüyorum komşular!

Iki defa da bayılmasın mı? Her ayılışında da haykırıyordu:

— Ev sahibi olacak o herifi de dava et! Yılanlı evini bize nasıl kiraladı?!

— Karıcığım, üç dört yıldır...

— E suuuss! Bütün eşyayı çıkart, bir ardiye kirala. Adamlar bul, ayıklasınlar yılanları! Yok yok, ben o eşyayı bir daha kullanamam! Çok şükür altın paramız da var, yeni eşya alırız. Hadi çabuk! Yoksa gene bayılırım diyorum sana... Şarkadak gene düşer serilirim diyorum!

Iki saat içinde çıktılar, evi boşalttılar.

— Yılanlar sahimi, yoksa sinirleri yüzünden öyle mi görmüş?

— Hayal değil, sahi. Fakat bir tane.

— Yılanı öldürtmediniz mi?

— Ne münasebet? Bize iyiliği dokunan yılan bin yaşasın! Iki karış boyundaki yılanı incitmeden ensesinden tuttum. Mendile sarıp götürdüm. Nereye olacak? Aldığım yere. Öyle ya, ne sandınız? Su yılanı zararsızdır, bir şey yapmaz. Ortamektebdeki torunum Hatice ile dere boyuna gittik. Paçaları sıvadık, bir su kovuğunda bunu bulduk, getirdik, kapılarının aralığından bıraktık. Nasıl akıl edeceğim? Bende akıl fikir mi bıraktılardı? Bunu cin fikirli Haticem bana öğretti:

— Anne baba, dedi. Bu kiracı bayan çok sinirli. Geceleri sabahlara kadar elinde elektrik lâmbası, tertemiz duvarlarda tahta kurusu arıyor. Şuna bir yılan oyunu oynıyalım da artık rahata kavuşalım.

— Iyi amma, başka derdli ev sahibleri böyle sinirli kiracı ile zararsız su yılanını her zaman nerede bulsunlar?

— Torunlara sorsunlar. Zamane çocukları onlara da birer kolayını bulurlar.

YENİ ESERLER

Köy postası

Köy ve ilk öğretim işleri üzerinde faydalı yayınlarına devam eden bu güzel derginin 16 ncı sayısı da çıkmıştır. Tarım Bakanımızın «Türk çiftçisini topraklandırma kanunu» başlıklı yazısını bir çok güzel yazı, fıkra, şiir ve köy enstitüleri hayatına dair kıymetli etüdler takib etmektedir. Memleketin yegâne köy dergisi olan ve köy okulları için de faydalı yayınlarda bulunan Köy Postasını ilgililere hararetle tavsiye ederiz. Senelik abonesi 5 lira olan ve yirmi günde bir çıkan bu dergi Edirnede yayınlanıp bütün memlekete yayılmaktadır.

İslâm - Türk Ansiklopedisi

59 - 60 ıncı nüshaları bir arada intişar etmiştir Bu nüshalar profesör Kâmil Miras ve profesör Ismail Hakkı Izmirli taraflarından yazılan çok mühim ilmi bahislerle doludur; Abbasiler devrinde ilim hareketleri sebebleri ve saikleri, tedris müesseseleri, nakli ilimlerin tedvini, hadis, siyer, magazi, tefsir, fıkıh, teşri, usulü fıkıh, ilmi hilâf, tevhid, kelâm ve felsefe hareketleri, Elhasıl bütün islâm ilimlerinin kuruluş ve inkişafları, büyük imamların zuhuru ve tesis ettikleri mezhebler, felsefe mübahaseler, en yüksek ilmi meseleler baştanbaşa bu nüshaları kaplamaktadır. Yaman Dedenin kıymetli iki şiiri de vardır.

Düğün Günü

Masum bir katilin heyecanlı maceralarile dolu bu kıymetli eser Alfred Machard'dan Fatma Barutçu tarafından tercüme edilmiştir. Ikbal Kitabevi Fl. 150 kuruş.

Kendi kendine evlerde elektrik tesisatı pratiği

Inkılâb Kitabevinin bu faydalı kitabını her kitabcıda bulabilirsiniz. Fiatı 200 kuruştur. Istanbul, Inkılâb Kitabevi.

Teşekkür

Geçirdiğim mühim hastalıktan büyük bir hazakat ve ihtimamla tedavi ederek beni kurtaran Heybeliada Sanatoryomu değerli dahiliye mütehassısı Mes'ud Tekinalpa candan teşekkür eder ve hastalığım esnasında sıhhatimle alâkadar olan aziz akraba ve arkadaşlarıma ayrıca teşekkür ederim.

Heybeliada orta okul müdürü
Ziya Kutçulu

***

Sevgili amcamız, Zagrebde Türkiye fahri konsolosu Dr. Milan Marić'in cenaze merasimine bizzat iştirak ve beyanı taziyet lûtfunda bulunmuş olan bilcümle akraba ve dostlarımıza ayrı ayrı teşekkür teessürümüz mâni bulunduğundan sayın gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Bay ve Bayan S. Milivoyeviç

MÜNİRE TAUZ
ile
ETHEM PEKİN
Nişanlandılar.
23 Temmuz 1945

Senenin en güzel eseri
ÇIKTI

Kitabcılarınızdan arayınız.
Fiatı 125 kuruş.

KIRMIZI VE SİYAH
Dünya edebiyatının incisi . . .
Stendhal'in ölmez eseri.
Tamam 6 lira.
ARİF BOLAT Kitabevi

ARTİST OLMAK İSTİYEN BAYANLARA
Burhaneddin Tepsi istiyor. İstidatlarına göre 100 liradan 300 liraya kadar maaş verilecektir. Bomonti Ebekızı sokak No. 13/2 Tel: 81446, sabahları 10 a kadar müracaat.

HUKUK DAVALARI
Gayrimenkuller hakkında
Temyiz reislerinden Prof. Cevad Abdurrahim Gücün'ün, üç ay içinde mevcudu tükenen bu mühim eseri, ilâveli, tashihli ve ayrıca madde fihristli olarak yeniden bastırılmıştır.
Fiatı, bez cildli 15 liradır.
ÜNİVERSİTE KİTABEVİ

CANIM DÜNYA
ŞÜKRÜ ENİS REGÜ'nün
Şiir Kitabı
YENİ ÇIKTI
Kitabcılardan arayınız.

Lozan günü dün heyecanla kutlandı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

«— Lausanne barışı büyük bir eserdir. Bu, büyük bir milletin kendi kanile kazandığı ve en büyük evlâdının eline verdiği kalemle yazılan büyük bir varlık ve bir bağımsızlıktır. Bu büyük bir milletin eseridir. Onun uğrunda katlanılmıyan hiçbir fedakârlık ve göze alınmıyan hiç bir tehlike yoktur.» demiş ve bu eseri kazandıranlardan aramızdan göçenlerin hatıralarına saygı için hazır bulunanları bir an için ayağa kalkmağa davet etmiştir.

Muammer Raşidin hitabesi

Rektörden sonra söz alan Devletler Hukuku Ordinaryüs profesörü ve Enstitü Direktörü Muammer Raşid Sevig Lausanne'ın kazanılmasına takaddüm eden günlerde, Türk yurdunun kurtarılması için başta Atatürk ve Inönü oldukları halde emsalsiz bir cesaret ve fedakârlıkla nasıl çarpışıldığını, Türk hamasetinin mağrur milletlerin hayret bakışlarına bir celâdet heykeli şeklinde dikildiğini ve neticede Türk milletinin uğruna kanlarını döktüğü istiklâline kavuştuğunu söylemiştir.

«Lausanne, bizim için Istiklâl Mücadelesinin bir zaferi demekle geçiştirilemiyecek kadar mühim ve büyük bir hâdisedir. Lausanne, Türk için varlık ve hâkimiyet demektir.» diyen profesör Osmanlılar devrinde parlak günlerini yaşamış olan Türklerin acı günlerinin başladığı tarihlere çıkarak bu olayların sebeblerini kısaca gözden geçirmiş ve durumu misallerle canlandırarak sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Işte bu haller ve bu hallerin doğurduğu korkunç tehlike, bizim için toprak meselesinden daha ehemmiyetli bir mahiyet almıştı. Istiklâl Mücadelesi ise, devletin vücudünü saran ve tasvir ettiğimiz zâf, aciz ve cehaletten gıdasını alan ve en mühlik halini ilk Cihan Harbini müteakib garb milletlerinin Türkiyeye saldırmasında bulan illete karşı vukubulmuştur. Savaşımız, bütün mânasile istiklâl ve bağımsızlık uğruna bir savaş olmuştur. Dışarıdan, içeriden gelen bütün tehlikelere karşı bir savaş olmuştur.

Lausanne, yalnız bu savaştaki Türk kahramanlarının kudretinin ifadesi olmakla kalmıyarak bu savaşın ruhunda mündemiç bütün hakikatlerin bir nakşı olmuştur. Merhum Atatürkün ifadesine atfen derim ki, Lausanne muahedesi Ismet Inönü'nün eseridir.»

Muharebe meydanlarında kahramanlıklarile büyük başarılar elde eden Inönü'nün, barış masasının başında dünyanın en yüksek diplomatlarile siyaset sahasında güçlü ve göz çekici çarpışmalarını belirten Prof. «Lausanne memlekette büyük bir canlılık yaratan ve Türk milletinin azmi önünde hiç bir haile yer bırakmıyan bir harikadır ki, bugün gördüğünüz türlü türlü ıslahatı, her sahadaki inkılâbları onun sehhar tesirine borçluyuz.» demiş ve bu başarıları sayarak sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Şüphe ile güvensizlikle telâkki edilmiş ıslahat ve inkılâblar hep gerçekleşti. Türk kudreti, yabancı parasına, yabancı yardımına ve hele yabancı vesayetine asla muhtaç olmaksızın bütün güçlükleri yendi.. Bu olaylar ve anlatmakla bitmiyen bir çok şeyler, pek çok başarılar hep Lausanne'ın sayesindedir.

Demek isterim ki siyasî, iktisadî ve içtimaî herhangi bir harekette Türk milleti, bir müdahale, bir engel gölgesi olmaksızın hamlesini herhangi bir dileğine tevcih edebildiği içindir ki siyaset sahasında sözü geçer, iktisad alanında her teşebbüsü müsmirdir; hürriyet ve istiklâline, varlık ve beniliğine uzanan her kötü eli kırıp parçalıyabilir.»

Yavuz Abadanın hitabesi

Profesör Muammer Raşid Sevig'in alkışlar arasında biten sözlerinden sonra kürsüye gelen Eskişehir milletvekili Prof. Yavuz Abadan, bu mutlu günde kendisine söz söyleme fırsatı veren hocasına ve arkadaşlarına teşekkür etmiş ve Lausanne barışının ince tahlillerle özelliklerini belirten önemli bir konferans vermiştir.

Millî dehamızın üniversel değerini belirten Lausanne'nın Türk istiklâl fikrinin hak ve adalet ülküsünün hukuki şahsiyet kazanmış bir sembolü olduğunu söyliyen hatib, Lausanne'ın 22 yıldır bütün değişmelere ve ikinci Cihan Harbine rağmen ayakta durduğunu, bunun sebebini eserin mükemmelliğinde aramak lâzım geldiğini belirtmiş; anlaşmanın şekil, muhteva, ruh bakımından yenilliklerine işaret etmiştir.

Yavuz Abadan, Boğazlar sözleşmesini inceliyerek üzerinde uzunboylu durmuş ve bu mukaveleye hâkim olan iki esas düşüncenin millî selâmet ve milletlerarası emniyet esaslarından ibaret olduğunu, bu bakımdan sözleşmenin gerek kendi emniyetimiz, gerek insanlığın hayrını sağlıyan millî, insanî, ahlâkî, coğrafî mülâhazaların desteklediği asgarî bir emniyet çerçevesi teşkil ettiğini belirtmiş ve sözlerine devamla demiştir ki:

«— Bu inceleme gösteriyor ki temelleri Lausanne'da atılan ve Büyük Millî Şefimizin aktivist şahsiyetinde canlanan Türk siyaseti her türlü macera ve riyadan uzak bir prnsip ve karakter siyaseti, bir toprak bütünlüğü ve tam millî bağımsızlık politikasıdır. Hedefi insanlık ve medeniyetin zaferine hizmettir. Dürüstlükle, titizlikle millî istiklâli korumak, devletler arasında anlayışlı ve karşılıklı saygıya dayanan bir işbirliğini sağlamaktır. Lausanne aktüel değeri de bilhassa bütün milletin bütün varlığı ile öz malı olarak kayıdsız şartsız benimsediği bu istiklâl ve işbirliği politikasında canlanıyor.

Başbakan Churchill, büyük fedakârlık ve kahramanlıkların insanlık şerefini arttırdığını söyler. Lausanne'ı yaratan millî ruh cevherinin yuğuruluşunu anlıyabilmek için bu mânalı söz üzerinde bir an düşünmek kâfidir.

Milletimiz 22 yıl önce sanki bütün insanlığın ıstırab ve kahır nasibini omuzlarına yüklenmiş gibi ölçüsüz fedakârlık ve kahramanlıklardan yuğurulmuş büyük bir şeref hamulesi ve tertemiz hüviyetile Lausanne'da dünya karşısına çıktı. Lausanne'da kazandıklarımız, katlandıklarımızın kefaretidir.

Bugün de ikinci Cihan Harbinin savaştan barışa geçişi döneminde omuzlarımızda ayni fedakârlık ve şeref hamulesini taşıyarak, ayni hüviyet ve ruh ile dünya karşısında ve dimdik ayaktayız. Barış için, insanlık için, millî emniyet ve haklarımızın korunması için elimizden geleni yaptık ve yapacağız. Ülkü ve haklarımızdan hiçbir zerresini feda etmemek kararımız kesindir. Lausanne Türklük için bir zafer, dünya için bir örnektir.

Bütün insanlığın ümidlerini daha iyi bir yarının barışına bağladıkları -başkan Trumanın sözlerile- herkesin daha iyi, daha rahat ve insanların sulh içinde yaşıyabilecekleri bir dünya beklediği bugünlerde Lausanne milletlerarası bir barış ve güvenlik idealidir.

Yarının düzeni devamlı olmak için Lausanne'e hâkim olan ruhu taşımalı, Lausanne prensiblerine dayanmalıdır. Lausanne dünya ölçüsündeki değerine inanımız hergün daha çok artıyor. Her yıl bugün milletimizin ve insanlığın Lausanne'la çerçevelenen kutsal haklarını korumak hususundaki kararımızı, inanımızı tazelemek için toplanıyoruz. Bu imzanın kaynağı Türk milletinin ölçüsüz genişlikteki hak ve insanlık duygusu, desteğile Türk gençliğinin çelik iradesidir. Türkü tanıyan, tarihi bilen herkes bu çelik iradedeki sonsuz kudrette güvenir. 22 yılın ardından bu duygularla ve övünçle Lausanne'a bakarken, feyzini millî duygularının öz ve temiz kaynağından alan bu kudrette, Türkün büyük yarınını selâmlarım.»

Yavuz Abadanın sözleri hararetle alkışlanmıştır.

Müteakiben söz alan Hukuk doktora öğrencilerinden Feyzi Feyzioğlu da, Lausanne hakkında arkadaşlarının düşüncelerini belirtmiş, bu suretle tören bitmiştir.

Halkevlerindeki törenler

Lausanne zaferinin yıldönümü dün şehrimizdeki Halkevlerinde de tezahüratla kutlanmıştır. Bu münasebetle Üsküdar Halkevinin tertib ettiği Lausanne mükâfatlı yüzme ve deniz hareketleri müsabakaları Salacak plâjında yapılmıştır.

Eminönü Halkevinde de dün akşam bir toplantı yapılmış ve Eskişehir milletvekili Prof. Dr. Yavuz Abadan «Inkılâb tarihimizde Lausanne barışı» mevzulu bir konferans vermiştir. Konferanstan sonra temsil kolu tarafından «Evlilik Şurubu» adlı bir piyes oynanmıştır.

Fatih Halkevile diğer Halkevlerinde de ayni mahiyette toplantılar tertib edilmiş ve muhtelif hatibler tarafından Lausanne zaferinin mânasını izah eden konferanslar verilmiş, piyesler temsil edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığından:

1 — Ekonomi, Bayındırlık, Çalışma Bakanlıklarile şeker fabrikaları Umum Müdürlüğü hesabına yabancı memleketlere gönderilecek öğrenciler için, sayısı, öğrenim dalı, yeri ve şartları aşağıda yazılı esaslara göre seçme imtihanı açılacaktır. Bu imtihanlara girebilmek için gönderilecek memleketin dilini bilmek şarttır.

Hangi daire hesabına gideceği	Öğrenci sayısı	Öğretim dalı	Gönderileceği memleket
Ekonomi Bakanlığı	1	Makine Müh.	Birleşik Amerika
Bayındırlık »	2	Yapı Mühend.	» »
» »	2	Makine »	» »
Çalışma »	2	İş Hekimi, Sosyal Sigortacılık	» »
» »	2	» »	İsviçre
Şeker Fabrikaları U. Md.	15	Ziraat Mühen.	Birleşik Amerika
» » » »	10	Veteriner	» »
» » » »	8	Kimya Mühen.	» »
» » » »	8	Makine Mühen.	» »
» » » »	2	Elektrik Mühen.	» »
	52		

2 — Ekonomi Bakanlığı hesabına Kaliforniya Teknoloji Enstitüsünde okuyacak olan öğrencide aranılan vasıflar şunlardır:

a) Memurlar kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olmak.

b) 17 yaşını bitirmiş 25 yaşını aşmamış olmak,

c) Lise olgunluk veya lisenin üstünde bir teknik öğreniminden mezun olmak.

3 — Bayındırlık Bakanlığı hesabına gönderilecek öğrencilerde aranılan vasıflar şunlardır:

a) Teknik Üniversitenin Inşaat ve Makine Fakültelerinin üçüncü sınıfını pek iyi veya iyi derece ile bitirerek dördüncü sınıfa geçmiş olmak,

b) 24 yaşını aşmamış olmak,

c) Fakülteye yüklemle bağlı ise bu yüklemini yeni yüklemine eklemek,

4 — Çalışma Bakanlığı hesabına seçilecek öğrencilerde aranılan vasıflar şunlardır:

a) Memurlar kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olmak.

b) Askerlikle ilgisi bulunmamak ve 35 yaşını geçmemiş olmak,

c) Sağlık durumu memleketin her yerinde ödev görebilmesine elverişli olmak,

d) Iş hekimliği için açılacak imtihana gireceklerin Istanbul Üniversite Tıb Fakültesinden, sigortacılık öğreneceklerin de Yüksek Iktisad ve Ticaret okulundan, Hukuk Fakültesinden ve Siyasal Bilgiler okulundan pek iyi ve iyi derece ile mezun olmaları lâzımdır.

5 — Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Umum Müdürlüğü hesabına seçilecek öğrencilerde aranılan vasıflar şunlardır:

a) Lise fen kolundan bitirme ve olgunluk diplomalarına dereceleri pek iyi ve iyi olmak,

b) Yaşları 18 den aşağı ve 21 den yukarı olmamak,

c) Beden kabiliyetleri seçecekleri kollarda çalışmalarına uygun olduğu sağlık kurulu raporile belirtilmiş olmak,

d) Seçme imtihanlarını kazananların bağlı bulunacakları diğer hususî şartlar şunlardır:

(Öğrenciler okuma yerlerine gönderilmeden önce Umum Müdürlüğün göstereceği fabrika ve ziraat teşkilâtında en çok bir yıl süre ile staj göreceklerdir. Staj esnasında öğrencilerin mesleklerine karşı ilgileri incelenecek, muvaffak olamıyanlar öğrenime gönderilmiyerek şirketle alâkaları kesilecektir. Stajyerlerin bulundukları yerden staja gidecekleri yerlere kadar yol giderleri, staj esnasında yeyip içmeleri ve yatmaları şirketçe temin edilecektir. Stajda başarı göstererek okuma yerlerine gönderileceklerden bir öğrenim yılına karşılık iki yıl yükleme bağlı olduğuna dair sened alınacaktır.)

6 — Yukarıda yazılı şartları taşıyan isteklilerin en geç 31 temmuz 1945 salı günü akşamına kadar aşağıda işaret edilen belgelerile Bakanlığımıza başvurmaları gerektir.

1 — Dilekçe: (Bu dilekçede hangi makam ve müessese adına ve hangi öğrenim kolundan imtihana girilmek istendiği açıkça yazılacaktır.)

2 — Öğrenim belgesi (isteklilerin lise olgunluk, Teknik Okulu ve yüksek okul mezunu olduklarına göre bu diplomaların noterce tasdikli birer örneği, Teknik Üniversite öğrencisi ise Fakülte Dekanlığından tasdikli bir belge).

3 — Nüfus tezkeresinin noterce tasdikli örneği.

4 — 6 aded 4X4 büyüklüğünde fotoğraf.

5 — Lise, lisenin üstünde bir teknik okul ve yüksek öğrenim müesseselerinden mezun olanların askerlik durumları bakımından yabancı memleketlere gitmelerinde bir sakınca olmadığını gösterir belge.

6 — Resmî ve hususî bir makama karşı yüklemle bağlı olmadıklarına dair belge.

Seçme imtihanları:

a) Imtihanlar 20 ağustos 1945 pazartesi günü saat 10 da Ankarada Hukuk Fakültesinde, Istanbulda Yüksek Öğretmen okulunda başlıyacaktır.

b) Imtihanlar lise ve Teknik Okulu mezunları için (Türkçe kompozisyon, fizik, kimya, ingilizce).

c) Teknik Üniversite müdavimleri için (Türkçe kompozisyon «inşaatçılar için» zemin mekaniği, hidrolik «makineciler için» termodinamik, makine elemanları, ingilizce)

d) Tıb Fakültesi mezunları için (fizyoloji, şirurji, hijiyan, yabancı dil)

e) Yüksek Iktisad ve Ticaret Okulu, Hukuk Fakültesi, Siyasal Bilgiler Okulu mezunları için (Maliye, ekonomi, kooperatifçilik, yabancı dil.)

7 — Bakanlığımıza müracaat edenlerden belgeleri noksan olanların dilekleri dikkate alınmıyacaktır. (9348)

Turgudlu Belediyesinden:

Turgudlu Belediyesine aid Urganlı Ilıcaları namile maruf ılıcanın fennî şekilde ıslah ve ifrağı için ılıcanın bulunduğu hudud dahilinde mevkiinin 1/200 mikyasında haritasının ve diğer suyun kapotaji isale, depo ve tevzii ve hususî banyo, duş, havuz, otel ve lokanta, içme ve kullanma suyunu tedarik ve tevzii ve müstamel suların kanalizasyon ile fenni surette bertaraf edilmesine aid 1/200 - 1/50 mikyasında projelerinin tanzimi işine talib zuhur etmuediğinden ikinci ihalesi 27/7/945 tarihine musadif cuma günü saat 16 da Komisyon huzurunda yapılmak üzere eksiltme on gün müddetle uzatılmıştır.

Muhammen bedeli «1500» liradır.

Teminat bedeli «112» lira «50» kuruştur.

Taliblerin teminatları Belediye veznesine teslim etmek şartiyle yevmi mezkûrda Belediyede toplanacak Komisyon huzuruna gelerek eksiltmeye iştirak etmeleri ve şartnameyi görmek istiyenlerin Belediye Başkitabetine müracaatleri ilân olunur. (9677)

Antalya Tekel Başmüdürlüğünden:

İdaremiz binasının bahçesinde yaptırılacak iki kısım ambarın inşası işi 1 ağustos 945 tarihinden itibaren 20 gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Keşif bedeli 17113,59, muvakkat teminat 1283,52 liradır.

2 — Bu inşaata aid keşif, şartname ve projeler Ankara, İstanbul ve Antalya Tekel Başmüdürlüklerinde görülebilir.

3— Kapalı mektubları 20/8/945 pazartesi günü saat 11 e kadar Antalya Tekel Başmüdürlüğüne verilmiş olmalıdır. Postada vukubulacak gecikmeler nazarı itibara alınmaz.

4 — Taliblerin 1283,52 lira teminat akçelerini ve bu gibi işlerle iştigal ettiklerini gösteren ehliyet vesikalarını hâmilen tayin edilen gün ve zamanda İhale Komisyonu huzurunda bulunmaları ilân olunur. (9696)

Birinci Sınıf İşçi Alınacaktır

P. T. T. Fabrikasından:

Sirkecide Salkımsöğüdde fabrikamızda çalıştırılmak üzere tecrübeli ve birinci sınıf ince ve kaba tesviyeci, soğuk demirci, dökümcü ve boyacı alınacaktır.

Yüksek liyakat sahibi olanlara iyi mevki ve dolgun yevmiye verilecektir.

İzahat almak ve kaydolunmak üzere her iş günü Fabrika Müdürlüğüne müracaat olunması. (9677)

M. Kemalpaşa Belediyesinden:

1 — Kasaba içinde yaptırılacak umumî helâ kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Yaptırılacak işin keşif bedeli «18932» lira «58» kuruş olup muvakkat teminatı «1419» lira «94» kuruştur.

3 — İhale 7 ağustos 1945 tarihine raslıyan salı günü saat 15 te Belediye dairesinde yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve keşif evrakı parasız olarak Belediye Yazı İşleri dairesinde görülebilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için kanunî belgelerin verilmesi şarttır. Bu hususiaki belgelerle teminat makbuzu için bir, teklif varakası için de bir olmak üzere ayrı ayrı hazırlanacak kapalı zarfların eksiltmeden bir saat önce Hesab İşleri Saymanlığına verilmesi ilân olunur. (9683)

Mudurnu Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğünden:

Satılacak mal	:	Çam tomruğu
Mahal ve mevkii	:	Örencik bölgesinin Umutdere, Tuzla deposunda 2, 3, 4 ve 6 numaralı istiflerde
Miktar ve cinsi	:	854 adede denk 496.922 metreküp çam tomruğu
Muhammen bedeli	:	Beher metreküpü 47 liradan
Ilk teminatı	:	% 7,5 hesabile 1751 lira 65 kuruştur.
Müddeti	:	15 gün
İhale şekli	:	Açık arttırma suretile
İhale tarihi	:	6/8/1945 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 te
İhale yeri	:	Mudurnu Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğü binasında

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı Örencik bölgesinin Umuddere Tuzla deposunda.

2 — Buna aid şartname Ankara Orman Umum müdürlüğünde, Bolu, Düzce, Adapazarı, Geyve ve Mudurdu işletme müdürlüklerinde görülebilir.

3 — Taliblerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile birlikte komisyona müracaatleri. (9681)

Suadiye Şenyol ÇINARDİBİ Tiyatrosunda
BU AKŞAM Halk Sanatkârı
İSMAİL DÜMBÜLLÜ Tekmil kadrosile
SABRİYE TOKSES birlikte
KÖY YOSMASI komedi 3 perde Zengin VARYETE
Yarın akşam Bağlarbaşı Tiyatrosunda aynı program.

Gelibolu Belediyesinden:

Belediyeye aid olup tapuya kayıdlı on sekiz parça, arsa ve dükkân 16 temmuz 945 tarihinden 15 ağustos 945 tarihine kadar bir ay müddetle açık arttırmıya konulmuştur. Lüzumlu evrak ve şartname hergün belediyeden görülebilir. Arttırma günleri 3, 7, 10 ve 14 ağustos 1945 günleri saat on beştedir.

Arttırma, belediye dairesinde, Belediye Encümeni huzurile yapılacaktır. Taliblerin mezkûr günden bir gün evvel veya ihale gününe aid saatten evvel şartname mucibince yatırmaya borçlu bulunduğu teminatları belediye veznesine yatırmaya ve bundan sonra arttırmıya iştirakleri mecburidir. (9899)

(SATILIK ARSA)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Kıymeti Lira	Teminatı Lira
78/3978	Fatih, Aksaray, İnebey Mah. Küçüklânga Cad. ile Koçubey sokağının birleştiği köşebaşında 1119 ada, 24 parsel sayılı 217 M² arsa.	6500	488

Yukarıda yazılı arsa kapalı zarfla satışa çıkarılmış ise de istekli bulunmadığından 18/7/945 ten itibaren bir ay içinde pazarlığa bırakılmıştır.

İsteklilerin geçici teminat makbuzları ve nüfus cüzdanlarile 18/8/945 tarihine kadar Millî Emlâk Müdürlüğündeki Komisyona başvurmaları. (9849)

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinden:

Bina vergisi	:	Haziran, eylûl
Arazi vergisi	:	Temmuz, ekim
Yol vergisi	:	Haziran, ekim
(Resmî daire ve müessesatta çalışanların yol vergisi)	:	Temmuz, ekim
Temizlik vergisi ve aydınlatma resmi	:	Haziran, ekim
Kara taşıma araçları resmi	:	Haziran, ağustos, ekim
Deniz taşıma araçları resmi	:	Haziran, ekim (sandallardan alınacak resim ağustosta ve bir defada).
Yoksul asker ailelerine yardım parası	:	Haziran, ekim
Levha ve ilân resmi	:	Ağustos
Tente, siper ve saçak resimleri	:	Ağustos

Bina, arazi, yol vergilerile belediye vergi ve resimlerinin 945 akçalı yılı taksit süreleri yukarıda gösterilmiştir.

Sayın halka ilân olunur. (10003)

Devlet Orman İşletmesi Elâzığ İşletme Müdürlüğünden:

1 — İşletmemizin Kalan bölgesi (Şehir) ormanının (1) numaralı maktamdan kesilecek (9000) kental meşe odununa tekabül (1800) kental meşe kömürünü imal ve (20) kilometre mesafedeki Körkes deposuna nakil ve istifi açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 30/7/945 pazartesi günü saat 15 te Elâzığ İşletme binasında müteşekkil Satış Komisyonunca yapılacaktır.

3 — Beher kental meşe kömürünün kesim, imal ve Körkes deposuna naklinin muhammen bedeli (550) kuruş olup geçici teminatı (743) liradır.

4 — Buna aid şartname ve mukavele projesi Orman Umum Müdürlüğünde ve İşletme Müdürlüğümüzle Kalan Bölge Şefliğinde görülebilir.

5 — İsteklilerin belli gün ve saatte teminatlarile birlikte Komisyona müracaatleri. (9692)

3000 LİRADAN 600,000 LİRAYA KADAR

GAYET BÜYÜK İSTİFADELİ: 1000 Parça Apartıman, Han, Ev, Yalı, Arsa, Villâ, Dükkân, Çiftlik v.s. emlâkler satışa çıkarılmıştır.

İşbu emlâkler: İstanbul, Beyoğlu, Kadıköy, Suadiye, Adalar, Boğaziçi, Ankara, Adana, Mersin v.s. gibi yerlerdedir.

Müracaat: FERDİ SELEK TÜRK EMLÂK BÜROSU: Galata Ömer Abit han kat 2. No. 23. Telefon: 42368

Demiryol Meslek Okuluna Talebe Alınacak

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünden:

Devlet Demiryollarının muhtelif şubelerine memur yetiştirmek üzere Ankaradaki Demiryolu Meslek Okuluna müsabaka ile talebe alınacaktır: Okul, parasız ve yatılıdır.

A) Kayıd ve kabul şartları,
1 — Türk olmak,
2 — Ortaokul mezunu olmak,
3 — Okumağa ara vermemiş bulunmak,
4 — 15 yaşından küçük, 18 yaşından büyük olmamak,
5 — En az 1,56 boyda olmak,
6 — Idarece yaptırılacak muayenelerde sağlamlığı anlaşılmak,

B) Müsabaka imtihanları (Türkçe, Geometri, Cebir ve Fizikten) yapılacaktır.

C) Müsabaka imtihanlarının yapılacağı yerler ve tarihler:
1 — Ankara, Haydarpaşa, Eskişehir, Balıkesir, Afyonkarahisar, Izmir, Kayseri, Adana, Malatya, Erzurum, Sıvas İşletme Müdürlüklerinde 15 ağustos 1945 tarihinde yapılacaktır.

D) Kayıd ve kabul muamelesine İşletme Müdürlüklerinde 10 temmuz 1945 pazartesi günü başlanacak ve 11 ağustos cumartesi günü son verilecektir. Fazla tafsilât almak istiyenler yukarıda yazılı işletme müdürlüklerine müracaat edeceklerdir. (9058)

MAKİNİST ARANIYOR

Devlet Orman İşletmesi Kızılcahamam Müdürlüğünden:

İşletmemizin elektrojen grubunu devamlı surette çalıştırabilecek bir makiniste ihtiyac vardır. Taliblere ehliyet ve liyakatine göre ayda 300 liraya kadar ücret verilebilecektir.

Kabulden önceki masrafları verilmemek şartile taliblerin doğruluk, askerlik kâğıdlarile ve bonservislerile birlikte 27/7/945 tarihine rastlıyan cuma günü Kızılcahamam Devlet Orman İşletmesi Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (9939)

Lâdik - Akpınar Köy Enstitüsü Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı asgarî kilo	Miktarı azamî kilo	Muhammen bedeli Kr.	Tutarı asgarî Lira	Tutarı azamî Lira	Muvakkat teminatı Lira K.	İhale şekli
Kaşar peyniri	2000	3000	340	6800	10200	765 00	Pazarlık
Tahin helvası	3000	4000	190	5700	7600	570 00	»
Odun	300000	500000	3	9000	15000	1125 00	»
Edirne peyniri	2000	3000	250	5000	7500	562 50	»
Kuru bamya	1000	1500	400	4000	6000	450 00	»

Lâdik - Akpınar Köy Enstitüsü ve eğitim kursunun 1945 akçeli yılı ihtiyacı için satın alınacak olan yukarıda yazılı işe ve yakacak maddelerine 13 temmuz 945 tarihinde yapılan kapalı zarf usulile yapılan eksiltmede teklif olunan bedeller lâyık hadde görülmediğinden bu maddeler 2490 sayılı kanunun 40 ıncı maddesi gereğince bir ay içinde pazarlıkla satın alınacaktır.

Pazarlık 13 ağustos 1945 pazartesi günü saat 14 te Lâdik Maliye idaresinde icra edilecektir.

Pazarlığa iştirak etmek istiyenlerin muvakkat teminatlarını Lâdik Malsandığına yatırdıklarına dair makbuz ibraz edeceklerdir.

Posta vesair sebeblerden dolayı vaki olacak gecikmelerden komisyon mes'ul değildir. Şartnamelerini görmek istiyenlerin Lâdik - Akpınar Köy Enstitüsü Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (9800)

İNŞAAT EKSİLTME İLÂNI

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

1 — Tahmin edilen keşif bedeli 17796 lira 25 kuruş olan Balıkesirde yaptıracağımız alım binasının inşaatı brim fiatları esası üzerinden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme, Ankarada Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü binasındaki eksiltme komisyonunda 30/7/945 günü saat 15,30 da yapılacaktır.

3 — Iğreti güven akçesi 1350 liradır.

4 — Bu inşaatın proje, brim fiatları cetveli, eksiltme şartnamesi ve mukavele tipi 10 lira bedel mukabilinde Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğünden alınabilir.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin 27/7/945 günü akşamına kadar evvelce bu kıymetlerde bina işleri yaptıklarına dair vesikalarile birlikte Genel Müdürlüğe müracaat ederek bu işi yapabileceklerine dair bir ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

6 — Teklif mektubları eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Genel Müdürlük eksiltme komisyonuna makbuz mukabilinde tevdi edilmeli veya posta ile gönderildiği takdirde komisyonun eline bu saatten evvel geçmiş bulunmalıdır. (9927)

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

Yüksek Ziraat Enstitüsünün aralık 1945 ayı sonuna kadar ihtiyacı olan aşağıda listede cins ve miktarlarile tahmini bedelleri ile muvakkat teminatı yazılı yiyecek maddeleri hizalarında işaretli şekilde eksiltmeye konulmuştur.

İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve eksiltmeye girmek için 26/7/945 perşembe günü gruplar hizasındaki yazılı saatlerde Levazım Âmirliğine kanunda yazılı vesikalarla ve teminatlarile birlikte gelmeleri.

Cinsi	Miktarı	Azamî miktarı	Fiatı	Tutarı	Tutarı	Teminatı	Teminatı	İhale şekli
Sığır eti	1981 »	2000 »	100 »	1.981,00	2.000,00	148,58	150,00	
Koyun eti	19039 »	25000 »	170 »	32.366,30	42.500,00	2.427,47	3.187,50	
Kuzu eti	2093 »	3000 »	160 »	3.348,80	4.800,00	251,16	360,00	
				32.696,10	49.300,00	2.827,21	3.697,50	kapalı zarf
Yumurta	51863 ad.	60000 ad.	6 »	3.111,78	3.600,00	233,38	270,00	açık eksiltme
Fastırma	160 kg.	1500 kg.	300 kg.	480,00	4.500,00	34,00	337,50	
Beyaz peynir	1295 »	1500 »	200 »	2.590,00	3.000,00	194,25	225,00	
Kaşar peynir	994 »	1500 »	300 »	2.982,00	4.500,00	224,00	337,50	
Zeytin tane	980 »	1000 »	145 »	1.421,00	1.450,00	106,00	108,75	
Pekmez	441 »	500 »	150 »	661,50	750,00	49,00	57,00	
Tahan helvası	616 »	800 »	70 »	431,20	560,00	33,00	42,00	
	112 »	200 »	185 »	207,20	370,00	16,27		
				8.772,90	15.130,00	656,52	1.107,75	kapalı zarf
Pirinç			120 »	6.115,20	7.200,00	491,00	540,00	
K. Fasulye	5096 »	6000 »	60 »	3.292,80	3.600,00	246,96	270,00	
Mercimek	5488 »	6000 »	60 »	1.797,60		135,00		
Pirinçunu	2996 »		120 »	168,00	240,00	12,50	18,00	
Kalın tuz	140 »	200 »	12 »	169,68	180,00	13,00	13,50	
Kırmızı biber	1414 »	1500 »	200 »	20,00		1,50		
	10 »			11.563,28	11.220,00	899,96	841,50	kapalı zarf
Kuru kayısı			200 »	231,00	440,00	17,33	33,00	
Kuru erik	105 »	200 »	160 »	224,00	320,00	17,00	24,00	
Şam fıstığı	140 »	200 »	300 »	300,00		22,50		
Ceviz içi	100 »		160 »	212,80	240,00	16,00	18,00	
Kuru üzüm	133 »	150 »	80 »	720,00	800,00	54,00	60,00	
Kuş üzümü	900 »	1000 »	80 »	32,00	40,00	2,38	3,00	
	40 »	50 »		1.719,80	1.840,00	129,21	138,00	açık eksiltme
Makarna			71 »	923,00	1.420,00	70,00	106,50	
Bulgur	1300 »	2000 »	45 »	1.170,00	1.350,00	88,00	102,00	
	2600 »	3000 »		2.093,00	2.770,00	158,00	208,50	açık eksiltme
Patates				5.331,20	5.425,00	399,84	406,88	
Kuru soğan	15232 »	15500 »	35 »	1.997,10	2.100,00	150,00	158,00	
Sarmısak	6657 »	7000 »	30 »	56,00	80,00	5,00	6,00	
Salça	70 »	100 »	80 »	1.274,00	1.500,00	96,00	113,00	
	1274 »	1500 »	100 »	8.658,30	9.105,00	650,84	683,88	kapalı zarf
Yeşil sabun			130 »	391,30	1.300,00	30,00	98,00	
Soda	301 »	1000 »	27 »	171,99	189,00	13,00	15,00	
	637 »	700 »		563,29	1.489,00	43,00	113,00	açık eksiltme
Semizotu			15 »	23,10	30,00	1,80	3,00	
Taze bakla	154 »	200 »	25 »	253,75	375,00	19,00	28,00	
Taze fasulye	1015 »	1500 »	60 »	512,40	540,00	38,43	40,50	
Taze kabak	854 »	900 »	35 »	436,00	525,00	33,00	40,00	
Domates	1246 »	1500 »	30 »	321,30	600,00	34,00	45,00	
Dolma biber	1071 »	2000 »	40 »	226,80	400,00	17,00	30,00	
Patıcan	567 »	1000 »	60 »	474,60	900,00	35,00	68,00	
	791 »	1500 »		15,00		1,00		
				2.262,95	3.370,00	179,23	254,50	açık eksiltme

Grup 2 saat 11 de
Grup 3 saat 11,15 te
Grup 4 saat 11,30 da
Grup 5 saat 11,45 te
Grup 6 saat 15 te
Grup 7 saat 15,15 te
Grup 8 saat 15,30 da
Grup 9 saat 15,45 te
Grup 10 saat 16 da

(9025)

Uşak Asliye Hukuk Yargıçlığından: 45-862

Uşak Kurtuluş mahallesinden Hüsameddin Buğdaylı ile, Uşakın Yayalar köyünden Kahveci oğlu Hakkı Doğan ve diğer iki arkadaşı aralarında mütehaddis alacak davasında:

Davalı Hakkı Doğanın köyünde olmayıp dışarıda bulunduğu ve yerinin belirsiz olduğundan değirmen bedeli icarından 2815 liranın tahsiline dair olan dava arzuhali hulâsasının ve davetiyenin ilânen tebliğine karar vermiş ve duruşması 2-10-945 salı günü saat 10,20 ye bırakılmış olduğundan mezkûr günde Uşak asliye hukuk mahkemesinde davalı Hakkı Doğanın hazır bulunması lüzumu davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9937)

DOKTOR
Kemal Saracoğlu
Sıslı Etfal Hastanesi
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Ankara caddesi No. 15. Tel: 20189

İstanbul Asliye 9 uncu Hukuk Yargıçlığına: 45/1405

Beyoğlu, Tarlabaşı Karakurum sokak No. 15 te Vasiliki Denikarlu tarafından Beyoğlu Tozkoparan Taburimam sokak 5 No. da Apostolis Sofikidis aleyhine açılan boşanma davasının yapılmakta olan yargılamasında,

M. aleyhe dava arzuhali ve davetiye ilânen tebliğ edilmiş ve gelmemiş olup giyabında muhakeme icrasına karar verildiğinden giyab kararının yirmi gün müddetle ilânına ve mahkeme günü olan 24-9-945 saat 10 da mahkemeye gelmesi veya bir vekil göndermesi, aksi takdirde bir daha mahkemeye kabul edilmiyeceği giyab kararı makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9988)

ÜROLOG - OPERATÖR
Dr. Suphi Arın
İdrar yolları ve tenasül hastalıkları
Tel: 49284: Taksim Siraserviler 69

Yer aranıyor

300 - 500 metre kare atelyeye elverişli bir yer arıyoruz. Müracaat: Beyoğlu posta kutusu 2121.

Davetiyenin tebliğine dair ilân

Posof asliye hukuk yargıçlığından: 945-71

Posofun aşağı Cacun köyünden Sadık oğlu Nazım Oztürk ile Muradiye kazasından Ismail kızı Zinnet Oztürk aralarındaki boşanma davasının duruşmasında davalının gösterilen adreste bulunmaması ve açık adresinin belli olmadığı hasebile bilâtebliğ iade edilmiş olmakla mahkemece ilânen davetiyenin tebliğine karar verilmiş, adı geçen davalı Zinnet Oztürk oturumun bırakıldığı 23-8-945 perşembe günü saat 9 da Posof asliye hukuk yargıçlığında hazır bulunması zımnında davetiye makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9945)

ÜROLOG - OPERATÖR
Dr. M. Ali TEZSEZER
İdrar yolları ve tenasül hastalıkları mütehassısı. Cağaloğlu eczanesi yanında 30/3. S. 9-20 ye kadar

JOSEPH BONNICI
NASIRCI
İstiklâl caddesi No 140
Süreyya Paşa Apt.
Tel: 44436
(Fransız Tiyatrosu Pasajı)

ÖĞRENCİ ALINACAK

Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden:

Yatılı ve parasız olan Zonguldak Maden Teknisyen okuluna seçme sınavı ile öğrenci alınacaktır.

Bu teknik okulun biri teorik, diğeri pratik olmak üzere ikişer sömestre ayrılmış dört yıllık öğrenimi vardır. Okula en az orta okul öğrenimini bitirmiş olanlar alındığına ve örenim süresi dört yıl olduğuna göre, mezunları 3656 sayılı kanunun 3 üncü maddesinin D. fıkrası hükmünden faydalanacak derecede öğrenim görmüş sayılacaklar ve askerlikte Yedek subay hakkını haiz olacaklardır.

Aşağıda yazılı şartları haiz olan isteklilerin en geç 21/8/1945 gününe kadar Zonguldakta adı geçen okul müdürlüğüne ve Istanbulda Tophane İskele Cad. 14/16 No. da Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü bürosuna vesikalarile başvurmaları gereklidir.

1 — Türk olmak,
2 — Sıhhatli olmak, bulaşıcı bir hastalığı bulunmamak,
3 — Azası noksan ve sakat olmamak, bünyesi öğrenime ve madenciliğe elverişli bulunmak, (Sınavı kazananların sağlık muayenesi Zonguldakta yapılacaktır.)
4 — En az orta okul öğrenimi veya bir şanat okulunu bitirmiş olmak veya kendisine liseye girme hakkını veren bir vesikayı ibraz etmek.
5 — 15 yaşından küçük ve 18 yaşından büyük olmamak.
6 — Kabul sınavında kazanmak, (bu sınav orta okul programına göre türkçe, geometri, cebir ve fizikten ibarettir.)
7 — Iyi hal ve ahlâk sahibi olmak, (Öğrenime ara vermemiş olanlardan böyle bir belge aranmaz.)
8 — Yazılı sınavları kazananların bir de sözlü sınavları yapılmak üzere yol masrafları okulca verilecek Zonguldağa gönderileceklerdir.
9 — 6 aded vesika fotoğrafı vermek.

İzmir P. T. T. Bölge Başmüdürlüğünden:

1 — Akhisarda bir P. T. T. binası yaptırılması işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 10/8/1945 cuma günü saat (10) da İzmir P. T. T. Bölge Başmüdürlüğü odasında toplanacak Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Yapılacak binanın keşif bedeli (169,141) lira (89) kuruş muvakkat teminatı (9707) lira (9) kuruştur.

4 — Isteklilerin bu işe aid proje, keşif, şartname ve mütemmim evrakı (8) lira (46) kuruş bedel mukabilinde almak ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde Izmir P. T. T. Bölge Başmüdürlüğü Binalar ve Levazım kalemine müracaat ve eksiltme gün ve saatinden bir saat evvel mühürlü teklif mektublarile bu gibi teknik ehemmiyette (100,000) liralık bir bina inşaatı yapmış olduğuna dair resmî bir daireden alınmış vesika ile yüksek mimar veya bir yüksek mühendis veya inşaat mühendisi istihdamına dair taahhüd vesikası ve 1945 yılına aid Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzu veya banka mektubunu Bölge Başmüdürlük binasında bulunan komisyon başkanlığına numaralı makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (9955)

ECZACI (Eczacı kalfası) ve HASTABAKICI Aranıyor

İşletmemizin diplomalı bir eczacı veya tecrübe görmüş bir eczacı kalfasile bir erkek hastabakıcıya ihtiyacı vardır.

İsteklilerin bonservislerile fotoğraflarını dilekçelerine iliştirerek ETİBANK DİVRİĞİ DEMİR MADENLERİ İŞLETMESİ, DİVRİĞİ adresine yazile müracaatleri.

Türk Hava Kurumu Etimesgud Uçak Fabrikasına iki denetçi «murakıb» alınacak

Etimesgud Uçak Fabrikamız Teknik Denetçiliği için aşağıda yazılı vasıfları taşıyan bir denetçi «murakıb» ve bir denetçi yardımcısı alınacaktır. Denetçiye 600 liraya kadar, denetçi yardımcısına da 400 liraya kadar aylık ücret verilecektir.

A — Memurin kanunundaki şartları haiz olmak,
B — Askerlikle ilgisi olmamak,
C — Yüksek tahsil görmüş olmak,
Ç — İşletme ve maliyet muhasebelerine hakkiyle vakıf olmak,
D — İktısad, ticaret ve maliye bilgileri çok kuvvetli olmak,
E — Yaşı 55 ten yukarı olmamak,

«Bu vasıfları taşıyan isteklilerden tayyare veya makine mühendisi olanlar tercih edilecektir.»

İstekliler bir dilekçe ve kısa tercümei halle Türk Hava Kurumu Başkanlığına müracaat etmelidirler. (9999)

İstanbul Gümrük Muhafaza Deniz Bölge Komutanlığından:

Meriçte vazife görecek olan gümrük muhafaza motörlü sandalı için 75 lira ücretli bir deniz şoförü alınacaktır. Ayrıca ayni yardım ve bir er tayını da verilir.

İsteklilerin fazla malûmat almak üzere 30 temmuz 945 gününe kadar Hasköydeki Komutanlığa müracaat etmeleri. (9840)

Islahiye Güzelleştirme ve İmar Cemiyetinden:

Bilet hesabatının sonu alınmamış olduğundan cemiyetimiz tarafından tertib edilen büyük eşya piyangosunun çekilişi 18 mayıs 945 günü iken 30 ağustos 1945 gününe tehir edilmiştir.

15 ağustos 945 gününe kadar Cemiyete iade edilmemiş biletlerin satılmış sayılacağı ilân olunur. (9950)

İstanbul Belediyesi İlânları

Beyoğlu 5 inci Noterliğine

Şehir imar plânına göre Taksim - Harbiye ve Maçka arasında tesis ve inşa edilecek (2 numaralı park) ın sahası dahilinde bulunması hesabile genel faydalar adına kamulaştırılmakta olan yerlerden Beyoğlu, Harbiye mahallesi, Dere sokağında kadastronun 774 üncü adasında 14 parsel ve eski 1 kapı numaralı dutluk tarlasına 3710 numaralı belediyeler kamulaştırma kanununa göre müteşekkil takdiri kıymet komisyonunca takdir ve daimî encümence tasdik olunan (3276 üç bin iki yüz yetmiş altı lira) kıymetin mülkün tapudan alınan kaydında 4/24 hisse sahibi Bekire tebliğ zımnında tanzim olunan ve Noterliğinizin 7783 numarasına kaydedilmiş bulunan ihbarnamenin iade edilen nüshasındaki meşruhatınızdan bu hissedarın vefat ettiği ve mumaileyhin verasesi de taayyün edemediğinden tebligatın ifa edilemediği anlaşılmıştır.

Varislerin kanunî müddet zarfında müracaatle rızaen takrir vermedikleri veya itirazen yargıçlığa müracaat etmedikleri takdirde haklarında kanunî muameleye tevessül olunacağından keyfiyetin iki yevmî gazetede neşir ve ilânını ve ilânı muhtevi gazetelerden birer tanesinin gönderilmesini saygı ile rica ederim.

Istanbul Vali ve Belediye Reisi N.
Istimlâk Müdürü Kâmil Pekiner

Işbu ilânnamenin bir nüshası taleb veçhile ilân edilmek üzere Cumhuriyet gazetesine tebliğ olunur.

Beyoğlu 5 inci Noteri (10002)

Çayırova Teknik Bahçıvanlık Okulu Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Miktarı		Muh. Fi. Lira K.	İlk teminat Lira K.	Eksiltmenin Nev'i	Saati
900 gramlık ekmek	50,000	aded	33	1237 50	Kapalı zarf	10,00
Dağlıç koyun eti	2,500	kilo	1 98	371 25	Açık eksiltme	10,30
Sığır eti	1,000	»	1 61	120 25	» »	10,45
Sadyeağ	2,500	»	5 93	1111 88	Kapalı zarf	11,00
Turyağı	1,000	»	3 43	257 25	Açık eksiltme	11,30
Zeytin tanesi	500	»	1 15	43 13	» »	14,00
Beyaz sabun	300	»	1 72	38 70	» »	14,30
Yeşil sabun	200	»	1 32	19 80		
Pirinç pilâvlık	2,000	»	1 55	232 50	» »	15,00
Pirinç çorbalık	1,000	»	1 15	86 25	» »	15,15
Makarna	1,500	»	80	90 00	» »	16,00
Odun	200,000	»	04,39	658 50	Kapalı zarf	16,15

Okulumuzun muhtelif yiyecek ve yakacak ihtiyacı 9/8/945 perşembe günü hizalarında gösterilen saatlerde kapalı ve açık eksiltme ile satın alınacaktır. Eksiltme Çayırovada okulda yapılacaktır. Kapalı zarf usulile ihale edilecek olanların teklif mektubları eksiltme saatinden bir saat önce makbuz mukabilinde komisyona verilecektir. Teminat akçesi okul muhasebesine yatırılacaktır. İhale bedeli on bin lirayı tecavüz ettiği takdirde ihalei kat'iyesi Merkezden istizana mütevakkıftır.

Şartnameler cumartesi ve pazardan başka her gün okulda görülebilir. (10001)

TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİ İstanbul Deposu Direktörlüğünden:

ENSÜLİN GELMİŞTİR

Amerikadan Lilly markalı 10 cc. lik ambalâjlar içerisinde 200 ünitelik müddeti tatbikiyesi 1/8/1946 tarihine kadar olan Ensülin gelmiştir.

Yeni getirilen bu Ensülinlerden almak istiyenlerin Yeni Postane civarı Mimarvedad caddesinde 22 No.da ilâc mağazamıza müracaatleri.

İnanlı Aygır Deposu Müdürlüğünden:

1 — Aygır deposu için 55 ton yulaf, 35 ton ot, 40 ton yataklık sap şartnamesine göre satılacaktır.

Muhammen bedelleri: Yulafın «12,100», otun «3500», yataklık sapın «2800» lira, muvakkat teminatları: Yulafın «909 lira 50 kuruş», otun «262 lira 50 kuruş», sapın «210» liradır.

2 — Eksiltme 3 ağustos 945 cuma günü saat 16 da Tekirdağı İl Veteriner Müdürlüğünde yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girecekler kanunî vesikaları ve teminat makbuzu veya banka teminat mektubile Tekirdağ İl Veteriner Müdürlüğünde teşekkül eden Komisyon Reisliğinde bulunmaları.

4 — Evsaf ve şartnameleri Depo Müdürlüğünde, İl Veteriner Müdürlüğünde mevcuddur.

5 — Yulaf kapalı zarf usulile eksiltmeye konulacaktır. Taliblerin eksiltme mektublarını komisyona bir saat evvel vermeleri lâzımdır. (9952)

İnanlı İnekhanesi Müdürlüğünden:

1 — İnekhane ihtiyacı için 75 ton çayır otu şartnamesine tevfikan açık eksiltme suretile satın alınacaktır. Muhammen bedeli 7500 lira, muvakkat teminatı «562» lira «50» kuruştur.

2 — Eksiltme 3 ağustos 945 cuma günü saat 16 da Tekirdağ İl Veteriner Müdürlüğünde müteşekkil Komisyonda yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye gireceklerin kanunî vesikaları ve teminat makbuzu veya banka mektubile komisyona müracaatleri.

4 — Evsaf ve şartnamesi İnanlı İnekhanesi Müdürlüğünde ve Tekirdağ İl Veteriner Müdürlüğünde mevcuddur. (9953)

SATILIK KARIŞIK ODUN

Devlet Orman İşletmesi Bilecik Müdürlüğünden:

1 — Pazarcık bölgesinin Pazarcık deposunda 5 numaralı istifte mevcud 3000 kental karışık odunları açık arttırma suretile satılığa çıkarılmıştır.

2 — Beher kentalinin muhammen bedeli 2 lira doksan kuruştur.

3 — Arttırma 2/8/945 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 te İşletme Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat 653 liradır.

5 — Şartname, Ankara Orman Genel Müdürlüğünde, Istanbul, Eskişehir, Inegöl, Geyve müdürlüklerile Pazarcık Orman Bölge Şefliği ve Bozöyük Orman Mesaha memurluğunda görülebilir.

6 — Isteklilerin ihale gününde evrakı müsbite ve ilk teminatlarile komisyona müracaatleri. (9913)

Devlet Denizyolları İşletme U. M. İlânları

Hastanemizde açık bulunan başhemşireliklerle dahiliye ve hariciye hemşireliklerine münasibleri alınacaktır.

İsteklilerin gereken belgelerile Galata rıhtım üzerindeki hastane baştabibliğimize hergün (11-12 ve 14-15) saatlerinde müracaatleri ilân olunur. (9682)

İNŞAAT EKSİLTME İLÂNI

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

1 — Tahmin edilen keşif bedeli 13532 lira 24 kuruş olan Malatyada mevcud ambar etrafının tesviyesi, parke kaldırım ile bir metrelik ve üç metrelik birer menfez yapılması inşaatı brim fiatları esası üzerinden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme, Ankarada Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü binasındaki eksiltme komisyonunda 30/7/945 günü saat 15 te yapılacaktır.

3 — Eğreti güven akçesi 1000 liradır.

4 — Bu inşaatın proje, brim fiatları cetveli, eksiltme şartnamesi ve mukavele tipi 5 lira bedel mukabilinde Malzeme Müdürlüğünden alınabilir. Bu evraklar Malatya İnşaat Grup Şefliğinde de görülebilir.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin 27/7/945 günü akşamına kadar evvelce bu kıymetlerde bina işleri yaptıklarına dair vesikalarile birlikte Genel Müdürlüğe müracaat ederek bu işi yapabileceklerine dair bir ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

6 — Teklif mektubları eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Genel Müdürlük eksiltme komisyonuna makbuz mukabilinde tevdi edilmeli veya posta ile gönderildiği takdirde komisyonun eline bu saatten evvel geçmiş bulunmalıdır. (9925)

Ankara Fen Fakültesi Dekanlığından:

Fakültemize 3 fizik, 3 kimya, 1 astronomi ve 1 matematik asistanı alınacaktır.

İsteklilerin, öğrenimlerini ve yabancı dil bilgi derecelerini de bildiren hal tercümelerile birlikte, dilekçelerini 1 eylûl 1945 gününe kadar Fakültemize göndermeleri. (9923)

BÜRO EŞYASI YAPTIRILACAK

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

Bürolarımız için bir miktar masa ve sandalye yaptırılacaktır.

Bu işe aid özel ve yönetsel şartlaşmalarla krokiler, Ankarada Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğünden, Istanbulda şubemizden 10 lira karşılığında alınabilir.

Yapmağa istekli ve ehliyetli atölye sahiblerinin, alacakları şartlaşmalar hükümleri içinde, 30/7/945 pazartesi günü saat 12 ye kadar bu işleri başarabileceklerini inandırıcı belgeleri ibraz etmek suretile Genel Müdürlüğe başvurup eksiltmeye girebilmek için (ehliyet vesikası) istemeleri ve bu vesikayı alabilenlerin usulü dahilinde hazırlıyacakları tekliflerini 31/7/945 salı günü saat 16 ya kadar Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğüne vermeleri ilân olunur. (9926)

Elektrik Santral Binası Yaptırılacak

Bandırma Merinos Yetiştirme Çiftliği Müdürlüğünden:

1 — Bandırma Merinos Yetiştirme Çiftliğinde (12567) lira (17) kuruş keşif bedelli bir elektrik santral binası yaptırılacaktır.

2 — Bu işe aid keşif hulâsa ve şartnamesi Istanbul, Izmir, Balıkesir Veteriner Müdürlüklerinde parasız görülebileceği gibi proje ve fazla malûmat Bandırma Çiftlik Müdürlüğünden alınabilir.

3 — Eksiltme 30 temmuz 945 pazartesi günü saat 15 te Çiftlik Merkezinde idare heyeti huzurunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacak ve teklif mektubları eksiltme şartnamesine göre tanzim edilmiş olarak ihale günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Çiftlik Müdürlüğüne teslim olunacaktır.

5 — Muvakkat teminat miktarı 943 liradır. (9364)

İzmir Cumhuriyet Savcılığından:

Cinsi	Adedi	Muhammen bedeli Lira	Muvakkat teminatı Lira
Ekmek	100580	24300	1823

1 — İzmir Cezaevinin beher gün için vasatî 470 aded ekmek hesabile 945 akçe yılı aralık ayının sonuna kadar yedi aylık ekmek ihtiyacı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuş ise de talib zuhur etmediğinden 20 gün müddetle kapalı zarfla eksiltmenin yeniden açılmasına karar verilmiştir. Ekmeklerin miktarile muhammen bedeli ve muvakkat teminat tutarı yukarıda gösterilmiştir.

2 — Ekmekler tek tip neviden olup beheri 750 gramlık olacaktır.

3 — Şartname örneği İzmir C. Savcılığından bedava alınabilir.

4 — Eksiltme 1/8/945 çarşamba günü saat 10 da İzmir C. Savcılığı dairesinde Satın Alma Komisyonu tarafından yapılacaktır.

5 — Taliblerin lüzumlu vesikalarile birlikte teminat makbuzlarını ve teklif zarflarını eksiltme zamanından bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına tevdi etmeleri gerektir. (9294)

Tuzla Çayırova Teknik Bahçıvanlık Okulu Müdürlüğünden:

1 — Okulumuzda lise veya muadili mezunlarından dahiliye memurluğuna 3656 sayılı kanuna göre imtihanla memur alınacaktır.

2 — Maaşı barem kanununa göredir. Ayrıca iaşe ve ibate okuldandır.

3 — Isteklilerin askerliğini yapmış olması ve memurin kanununun 4 üncü maddesindeki vasıfları haiz bulunması şarttır.

4 — Imtihan 10/8/945 günü saat 10 da Tuzla Çayırovada bulunan okulda yapılacaktır.

Isteklilerin 5/8/945 günü akşamına kadar gerekli vesikalarını bir dilekçe ile Müdürlüğe vermeleri.

5 — Ziraat okulu mezunları tercih edilir. (9342)

RADYO

Bugünkü Program

7,28 Program	18,30 Ziraat saati
7,30 Müzik (Pl.)	19,00 Haberler
7,45 Haberler	19,20 Geçmiş gün
8,00 Müzik (Pl.)	19,25 Şarkılar
★	19,45 Sağlık saati
12,29 Program	20,00 Marşlar
12,30 Şarkılar	20,15 Rad. Gazetesi
12,45 Haberler	20,45 Yurd sesleri
13,00 Salon orkes.	21,05 Bando
★	21,50 Fasıl
17,58 Program	22,15 Konuşma
18,00 Salon orkes.	22,30 Dans mü. (Pl.)
	22,45 Haberler
	23,00 Kapanış

BULMACA

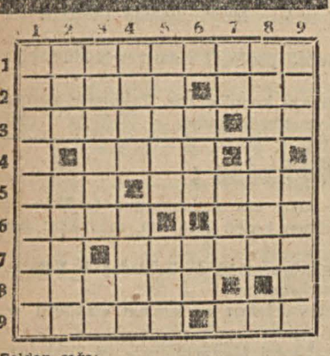

Soldan sağa:

1 — Dün kutladığımız kurtuluş tarihlerimizden biri. 2 — Umid ve memnunluk verecek şekilde, bir emir. 3 — Iran diline eskiden böyle denilirdi, nota. 4 — Eski cahili insanların Tanrı saydıkları bir hayvan. 5 — Bazısininki hoşumuza bazısininki de gücümüze gider, göklere çıkarır gibi bahsetme. 6 — Çevrilince «fırlatan» olur, böyle gözü bilmem herkes sever mi? 7 — Bir soru takisi, sık sık sesini işittiğimiz kimselerden. 8 — Eski yoksullar aşevi. 9 — Bir erkek adı, hararet (yeni terim).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Iplik ipilik bir hale gelmiş 2 — Büyük annemin yemenisinde vardır, her zaman. 3 — Köylümüzün en fazla meşgul olduğu, bir renk. 4 — Şaşkınlık verici durumlardan, züppelik yapanların yeni adlarından. 5 — Tatlı rüzgâr (divan edebiyatında), kanad (eski dilde). 6 — Bir edat, emir olarak telâkki edebilirsiniz hayvan olarak da. 7 — Büyük devletlerin küçüklerden istemekte devam ettikleri, dolandırıcının başlıca silâhı. 8 — Keyif verici maddelerden birini içme vasıtası. 9 — Bir kurul mensubu, sıcaklığı fazla.

Eski bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	Ü	R	Ü	K	L	E	M	E
2	A	T	İ	Y	E	■	V	U	R
3	K	Ü	M	E	S	■	Z	A	K
4	S	■	E	L	İ	V	A	R	■
5	A	D	L	İ	Y	E	■	R	A
6	G	E	■	K	E	Z	■	A	Z
7	A	R	A	■	R	A	İ	■	A
8	N	İ	Z	A	■	İ	L	İ	M
9	■	N	I	S	I	F	■	P	İ

BORSA

İstanbul Borsasının 24/7/945 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York — 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 Isviçre Fr.	30,3255
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm — 100 Isveç Kr.	31,1325

ESHAM VE TAHVİLAT

	Alış	Satış
% 5 faizli ikramiyeliler:		
1933 Ergani	24,60	24,15
1938 İkramiyeli	22,30	22,30
Millî Mücafaa	22,—	22,—
D. Yolu ikramiyeli	97,50	97,50
% 7 faizli tahviller:		
Sivas - Erzurum I	20,10	20,45
Sivas - Erzurum 2-7	20,20	20,50
1941 Demiryolu I	19,91	19,91
1941 Demiryolu II	19,70	19,70
1941 Demiryolu III	20,30	20,30
Millî Müdafaa I	20,02	20,02
Millî Müdafaa II	19,44	19,44
Millî Müdafaa III	19,56	19,56
Anadolu Demiryolu Grupu:		
Tahviller 1-2	64,—	64,—
Hisse senedleri %60	34,50	35,50
Mümessil sened	52,—	53,—
Hisse Senedleri:		
Merkez Bankası	143,—	143,—
İş Bankası	14,70	14,70
T. Ticaret Bankası	4,10	4,20
Asian Çimento	8,85	9,—

• Bu fiattan muamele olmuştur

SARRAFLARDA ALTİN

	Evvelki	Dünkü
Guiden	35,90	35,80
Reşadiye	38,20	38,15
Küçe	5,65	5,65

Operet bahçesi

Taksim İnönü gezisi karşısında
Cumartesi, pazar MATİNE 17,30 da
Her akşam 21,30 da
YALPA
Yeni büyük operet 3 perde
3 saat kahkaha

Dr. Zekâi Muammer
TUNÇMAN
Bakteriyoloji Laboratuarı
Kan ve idrar muayenesile gebeliğin erken teşhisi. Wassermann teamülü, kan grupları, tifo, sıtma balgam, idrar, kazurat muayeneleri, kanda üre, şeker vesait biyolojik tahliller, ültra ve fluorescencemikroskopi yapılır.
Divanyolu İhsan Sami Laboratuvarı No 113. Tel: 20981

Dr. FAHRİ CELÂL
Sinir, Kekemelik ve Söyleme kursları. Cağaloğlu No 21

Baltalimanı Kemik Veremi Hastanesi Operatörü
Dr. Sadreddin Onaran
Harici hastalıklar, kemik hastalıkları, ortopedi, mütehassısı.
Beyoğlu Mis sokak Gökçek apartımanı No. 1/5. Tel: 41457

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: BİKMEN MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Geigy

D.D.T.

(*Dichlor-Diphenyl-Trichlormethyl-methan*)
adiyle tanınan haşere öldürücü maddeleri yapan

İsviçrede, Bâle şehrinde
J. R. GEİGY S. A., Kimya maddeleri Fabrikası
mamulâtından

İnsanlar ve ehli hayvanlara hiç bir zararı olmıyan,
Arılara da zarar vermiyen :

Ziraata musallat haşereler, hamam böcekleri, kara ve sivri sinekler için kullanılan
GESAROL

Solucan, tırtıl ve toprak böcekleri için kullanılan
GESAPON

Tahta kurusu, bit, pire ve saire için kullanılan
NEOCID

Geigy

adlı maddeler
memleketimize getirilmiştir.

Büyük ve küçük ambalajlar dahilinde
pek yakında satışa çıkarılacaktır

Türkiye Umumî Mümessili
BURKHARD GANTENBEIN ve Şsı.
ISTANBUL - Galata, Büyük Tünel han No. 23 - 28
Telefon: 44672

Her türlü izahat için emrinize amâdedir.

BU AKŞAM
BOSTANCI DOĞAN PLÂJ GAZİNOSUNDA
BÜYÜK MÜSAMERE

Hamiyet YÜCESES - Necati TOKYAY
Gümbüş CEMAL – Klarnet ŞÜKRÜ ve Arkadaşları

Temiz Hava — Mükemmel Servis — Ehven Fiatlar
Gece saat 2 ye kadar vesait temin edilmiştir. Mehtabın letafetinden istifade ediniz.

TÜRKİYE
İMAR BANKASI
KURULUŞ TARİHİ: 1928
Tamamen ödenmiş serm ayesi: 1.000.000 T. L.
İhtiyat akçesi : 184.837 T. L.
İstanbul, Yenipostane arkası, Aşirefendi caddesi İmar Han No. 35 — 37
Telgraf adresi: İSTANBUL İMAR — Telefon: 24527 - 24528
Her türlü Banka muameleleri yapar, Demiryolu, Şose, Köprü, Binalar inşası için şirketler kurar, İnşaat müteahhidlerini finanse eder. Ticari muamelelerde bulunur.
Mevduata verilen yıllık faizler :
Tasarruf mevduatına : % 3 1/2 Diğer mevduata : % 3

PARLAK VE YUMUŞAK saçlar...
Saçların dökülmesine kepeklenmesine ve kaşıntılara karşı
GRAFİKA
Petrol Nizam

Maliye Bakanlığından :

İhale tarihinden 1945 aralık ayı sonuna kadar müddete aid olarak İstanbul kırtasiye ve matbua deposunda ahiren eksiltmeye konulan İstanbul içi deniz nakliyatı için bulunan fiat uygun görülmediğinden yeniden askıya konulmuştur. Taliblerin 150 lira teminat paralarile birlikte 27 temmuz 1945 cuma günü saat 14 te Beşiktaşta Hayreddin iskelesi yanında bulunan mezkûr depoya müracaat etmeleri. (9281)

Ankara Fen Fakültesi Dekanlığından :

1 — Ankara Fen Fakültesine, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi doçentlik imtihanı talimatnamesindeki esaslara göre, 1 genel matematik, 1 matematik, analiz, 1 astronomi, 1 denel fizik, 1 genel fizik, 2 genel kimya, 1 fiziko kimya doçenti alınacaktır. (Talimatname örneği Ankara Fen Fakültesinden istenebilir.)

2 — Tezler, 4 nüsha olarak 10/VIII/1945 gününe kadar, Ankara Fen Fakültesi Dekanlığına gelmiş bulunmalıdır.

3 — Tezler hakkındaki karar, 1945 ekim ayının ilk haftası içinde bildirilecek, diğer imtihanlar, ekim ayı sonuna kadar yapılmış olacaktır.

İsteklilerin, (hal tercümelerini, doğum tarihlerini ve öğrenimlerini de bildiren) dilekçelerini 10/VIII/1945 gününe kadar Fakültemize göndermeleri. (9921)

Tasfiye halinde
SÜNGERCİLİK
Türk Anonim Şirketi Tasfiye Memurluğundan

13 ağustos 1945 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 15 te Şirketimiz olağanüstü genel kurulu Fındıklı Meclisimebusan caddesi 151 numarada kâin merkezinde toplanacağından hissedarlarımızın asaleten veya vekâleten sahib oldukları hisselerini toplantı gününden en az bir hafta evvel tasfiye memurluğumuza tevdi ederek mukabilinde duhuliye kartı almaları lüzumu ilân olunur.

TASFİYE MEMURU

Görüşme gündemi :

Şirket uhdesindeki gayrimenkulün tasfiye memurları tarafından açık arttırmasız olarak satılması için tasfiye memurlarına münferiden veya müştereken hareket edilmek üzere salâhiyet verilmesi.

Bandırma Asliye Hukuk Yargıçlığından: 945/310

Davacı Bandırmanın Edincik nahiyesinden Hakkı Zivana ile Manyasın Haydar köyünden Hayriye namı diğeri Hayrünnisa aleyhine açılan boşanma davasının yapılmakta olan yargılama sırasında:

Dava edilen Hayriye namı diğeri Hayrünnisanın ikametgâhı belli olmadığından mukaddema davetiyenin ilânen tebliğ edilmiş olduğundan bu kere giyab kararının da ilânen tebliğine mahkemece karar verildiğinden yargılama günü olan 20-9-945 perşembe günü saat 11 de Bandırma hukuk mahkemesinde hazır bulunması veya bir vekili müdafi göndermesi, aksi takdirde yargılamanın giyabında bakılacağı cihetle işbu ilân giyab kararı makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (9949)

Finikede
12,000 liraya satılık
ÇELTİK FABRİKASI
Makineleri
İsmail Engine müracaat.

SOYDAN SÜNNETÇİ
AHMED TEMİZ
Çarşıkapı tramvay durak karşısında No. 3 Tel: 23860
Marmaradan isteyiniz.

Diş Tabibi Aranıyor
Anadolu sahillerinde çalışmak üzere 200 lira maaşlı bir DİŞ TABİBİ aranıyor.
Diş Deposu
Mehmed İbrahim Berkmen

"ÇAPA„ Denizde olduğu gibi Karada da emniyet ve selâmet sembolüdür.

ÇAPAMARKA TESİS TARİHİ 1915

İnanlı İnekhanesi Islah İstasyonu Müdürlüğünden:

1 — Islah istasyonu hayvanları için «30» ton çayır otu şartnamesine göre açık eksiltme suretile satın alınacaktır. Muhammen bedeli «3,000» liradır. Muvakkat teminatı «225» liradır.

2 — Eksiltme 3 ağustos 945 cuma günü saat 16 da Tekirdağ İl Veteriner Müdürlüğünde yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye gireceklerin kanunî vesikaları ve teminat makbuzu veya banka mektubile Tekirdağı İl Veteriner Müdürlüğünde teşekkül eden Komisyon Reisliğine müracaatleri.

4 — Evsaf ve şartnameleri Depo Müdürlüğünde ve Tekirdağı İl Veteriner Müdürlüğünde mevcuddur. (9933)

MÜJDE:
Günlerdenberi beklediğiniz
FAZIL ÇİL İLÂCI
Hususî ambalajile piyasaya
ÇIKARILMIŞTIR.
HER YERDE ARAYINIZ.

İzmir Belediye Başkanlığından :

Alsancakta Belediye Mıntaka binası inşası işi Fen İşleri Müdürlüğünde keşif ve şartlaşması gereğince kapalı zarflı eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 37990 lira 29 kuruş, muvakkat teminatı 2849,27 liradır. İhalesi 27/7/945 cuma günü saat 17 dedir. 2490 sayılı kanun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü en çok saat 16 ya kadar Encümen Başkanlığına verilir. (9980)

KIZILAY HEMŞİRE OKULU

Kızılay Hemşire Okulu, mezun hemşire olmak istiyen genç kızlarımıza 3 senelik bir tahsil sağlar. Tahsilin pratik kısmı, nezaret altında, Üniversite Kliniklerinde yapılır.

Kabul şartları şunlardır :
1 — Türk olmak,
2 — Orta okul mezunu olmak,
3 — Tam sıhhatte olmak,
4 — 16 - 25 yaş arasında olmak,

İsteklilerin yazile veya şahsen aşağıdaki adrese müracaat etmeleri:

Kızılay Hemşire Okulu Direktörlüğü
Haseki Caddesi — Aksaray — İstanbul

İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesi Dekanlığından :

Bir atölye şefile bir makine ressamı alınacaktır. Taliblerin 10/8/945 tarihinden evvel pazartesi ve perşembe günleri Dekanlığa müracaat etmeleri lâzımdır. (9976)

Sümerbank Genel Müdürlüğünden :
Teknik Mütercim Alınacak

3659 sayılı kanunun 10 uncu maddesine tabi 2 Teknik Mütercim alınacaktır.

İngilizce teknik tercüme işlerinde çalışmış veya bu lisan üzerine teknik tahsil görmüş olmak lâzımdır. Robert Kollej Mühendis kısmı mezunları tercih edilir. İsteklilerin Bankamız Zat İşleri Müdürlüğüne 15/8/945 gününe kadar müracaat etmeleri bildirilir.

Yüksek Ekonomi ve Ticaret Okulu Müdürlüğünden:

Okulumuzda açık bulunan kâtib ve hesab memurluklarına lise ve ortaokul mezunlarından imtihanla memur alınacaktır. Isteklilerin bir dilekçe ile imtihan günü olan 9/8/945 tarihine kadar Okul Müdürlüğüne müracaatleri. (9983)

HERKESE LÜZUMLU — HER KESEYE ELVERİŞLİ
1 — VİYANA TİPİ AYAKKABI ÇEKECEĞİ
2 — BİRA ve GAZOZ ŞİŞESİ AÇACAĞI
Düz maden veya kromajlı cinsleri, istenildiği kadar bulunur.
HUMBARACIBAŞI MÜESSESESİ
Galata Tünel caddesi No. 37, Tel: 49179.

İNŞAAT EKSİLTME İLÂNI

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünden:

1 — Tahmin edilen keşif bedeli 54830 lira 95 kuruştan ibaret olan Şefaatlide yaptırılacak kârgir üçlü lojman binasının inşaatı brim fiatları esası üzerinden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme Ankarada Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü binasındaki Eksiltme Komisyonunda 3/8/945 günü saat 16 da yapılacaktır.

3 — Iğreti güven akçesi 4200 liradır.

4 — Bu inşaatın proje, brim fiatları cetveli, eksiltme şartnamesi ve mukavele tipi 10 lira bedel mukabilinde Genel Müdürlük Malzeme Müdürlüğünden alınabilir.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin 1/8/945 günü akşamına kadar evvelce bu kıymetlerde bina işleri yaptıklarına dair vesikalarile birlikte Genel Müdürlüğe müracaat ederek bu işi yapabileceklerine dair bir ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

6 — Teklif mektubları eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Genel Müdürlük eksiltme komisyonuna makbuz mukabilinde tevdi edilmeli veya posta ile gönderildiği takdirde komisyonun eline bu saatten evvel geçmiş bulunmalıdır. (9922)

Münakasa İle Çevalye Yaptırılacak
Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi İstanbul Şubesinden:

1) Depolarımız ihtiyacı için 5000 aded kok ve 3000 aded maden kömürü çevalyesi imali kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2) Şartname Müessesenin bulunduğu Galata Yeni Yolcu Salonu üçüncü kat 7 numaralı odadan alınacaktır.

3) Eksiltme, 15/8/1945 çarşamba günü saat 15 te Müessesenin bulunduğu Galata Yeni Yolcu Salonu 3 üncü katta yapılacaktır.

4) Teklif zarfları eksiltme şartnamesine göre tanzim edilmiş olarak ihale günü saat 14 e kadar imza mukabilinde Müessesede 7 numaralı odaya teslim edilmiş bulunacaktır.

5) Müessese ihaleyi icrada serbesttir. (9990)

Osmaniye Belediyesine muhasib alınacak

SEYHAN OSMANİYE BELEDİYESİNDEN :

Belediyemizin 70 lira aslî maaşa tekabül eden 210 lira ücretli muhasebeciliği münhaldir. Taliblerin bulundukları memuriyetlere ve kaç lira ücrete istihkak kesbettiklerine dair evrakı müsbitelerile birlikte Belediyemize müracaatleri ilân olunur. (9910)

İSTANBUL BOYAHANESİ

Her nevi yünlü, ipekli ve pamuklu dokumaları, yün ve pamuk iplikleri boyanır. Hidrofil kasar, merserize, ütü ve apre işleri kadın ve erkek çorapları, havlu, fanilâ boya kasar ve grifil işleri yapılır. İndantren, naftol ve sabit boyamalar.

Telefon: 41974, İstanbul, Galata Kemeraltı caddesi No. 90.

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Dekanlığından:

Fakültemiz Umumi Kimya Enstitüsüne asistan alınacaktır. İsteklilerin Dekanlığa müracaatleri. (10000)

Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünden:
DOĞU AKDENİZ HATTI

Türkiye, Yunanistan, Mısır, Filistin, Suriye ve Lübnanın başlıca limanları arasında yolcu ve yük nakletmek üzere şimdilik tecrübe mahiyetinde olarak (DOĞU AKDENİZ HATTI) namile yeni bir hat açılması kararlaştırılmıştır.

Bu hatta İstanbuldan her on beş günde bir vapur kaldırılacak ve bunlardan biri İzmir, Pire, İskenderiye, Portsaid, Hayfa, Beyrut, Trablusşam, Lârnaka, İskenderun, Mersin, Antalya, Rodos, ve İzmir limanlarına ve diğeri de İzmir, Rodos, Antalya, Mersin, İskenderun, Lârnaka, Trablusşam, Beyrut, Hayfa, Portsaid, İskenderiye, Pire ve İzmir limanlarına uğrıyarak İstanbula döneceklerdir.

İlk posta İstanbuldan 7 ağustos 1945 sali günü saat 11 de kalkacak ve bu seferi (Güneysu) vapuru yapacaktır.

Bu postalarla seyahati kolaylaştırmak için hükûmetçe ittihaz olunan başlıca tedbirler şunlardır:

1 — Yolcuların pasaport ve gümrük muameleleri vapurlarda bulundurulacak, polis ve gümrük memurları tarafından sefer esnasında yapılacak ve yolcuların iskelelere serbestçe çıkmaları temin olunacaktır.

2 — Bu seferlere mahsus olmak üzere gidiş - dönüş biletleri verilecektir.

3 — Ayrıca turistik vapur seyahatleri için bir sefere mahsus gidiş - dönüş bileti de verilecektir.

4 — Türkiyede mukim Türk uyruğu vatandaşlardan gidiş - dönüş bileti alanların pasaport dönüş vizeleri Merkezden istizan edilmeden mahallî konsolosluklarımızca yapılacaktır.

5 — Türkiyede mukim Türk uyruğu vatandaşlar biletlerini Türk parasile temin edeceklerdir.

6 — Yük nakliyatında navlunlar döviz olarak tahsil edileceğinden alâkalıların bu hususta kambiyo mercilerine müracaatle müsaade almaları lâzımdır.

İlgililerin 1 ağustos 1945 tarihinden itibaren acentalarımıza müracaat etmeleri ve İstanbul ve İzmirden ayni vapurla gidip bindikleri iskelelere dönmek üzere turistik seyahat yapmak istiyenlerin de şimdiden isimlerini kaydettirmeleri ilân olunur. (9758)